

೨ ಜಯಕರ್ನಾಟಕ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟ

ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತ್ತಿದೆ.

(ಹಾಗೂ ಕೆಲವು ಕವಿತೆಗಳು.)

೪ (14) 1.308

ಹಕ್ಕಿ

ಜಯಕರ್ನಾಟಕ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಗಾಗಿ
ಶ್ರೀ. ಕುಲಕರ್ಣಿ ಶೇಷಗಿರಿಯರಿಂದ
ಪ್ರಕಾಶಿತವಾಯಿತು.

ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ.

ಸಂಪಾದಕರು,

ಶ್ರೀ. ಬೇಂದ್ರೆ ದತ್ತರಾಯರು ;

ಗೆಳೆಯರ ಗುಂಪು.

8(K)1.3
ಬೇಂದ್ರೆ

ಜಯಕರ್ನಾಟಕ ಮಂಡಲ

ಸಾಧನಕೇರಿ : ಧಾರವಾಡ.

C.೮೧೨೩೪.

ಈ ಗ್ರಂಥದ ಒಡೆತನವು
ಮಂಡಲದ ಕಡೆಗೆ;
ಕವಿತೆಗಳ ಒಡೆತನವು
ಬರೆದವರ ಕಡೆಗೆ.

894.814 1
DAT N 30
ಶ್ರೀಮತ್‌ಗಳಿಗೆ

ಎರಡುನುಡಿ

ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯಪ್ರೇಮಿಗಳಾದ ರಸಿಕರ ಅಗ್ರಹಕ್ಕಾಗಿ ಇದೀಗ ಈ ಕಾವ್ಯಮಾಲೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿರುವುದು. ಈಗಲೀಗ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹಲವರಿಗೆ ಹಲವು ತೆರದಿಂದ ಕವಿತೆಯೆಂದರೆ ತಲೆಬೇಸರ; ಕಾರಣ 'ನನ್ನದು ಈ ಕನ್ನಡನಾಡನ್ನು' ಹೋದ ವರ್ಷ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಬಳಿಕ, ಮತ್ತೆ ಈ ವರ್ಷವೂ ಇನ್ನೊಂದು ಕವಿತಾ ಪುಸ್ತಕವನ್ನೇ ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಮನಸ್ಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಸಲ ಒಂದು ಕಥಾ ಗುಚ್ಛವನ್ನಾಗಲಿ ಹೊಸ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನಾಗಲಿ ಇಲ್ಲವೆ ಐತಿಹಾಸಿಕ, ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಿಚಾರದ ಗ್ರಂಥವೊಂದನ್ನಾಗಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಮೇಲೆಯೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಗೆಳೆಯರ (ಗುಂಪಿನ) ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನಾದರೂ ಆಯ್ದು ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕಾಗಿ ಅನೇಕ ಅತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಸೂಚನೆಗಳೂ ಪತ್ರಗಳೂ ಬಂದವು. ಈ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲಿಗೆ ಇರುವ ಪ್ರಧಾನ ಕವಿತೆಯಾದ " ಹಕ್ಕಿಹಾರುತಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ " ಎಂಬುದು ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಹೋದ ವರ್ಷ ಜರುಗಿದ ಸಾಹಿತ್ಯಪರಿಷತ್ತಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ಎಳೆದದ್ದೇ ಈ ಅಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿರಬೇಕು.

ಒಳ್ಳೆಯ ಅಭ್ಯಾಸಿಗಳಿಂದ, ವಿಚಾರಿಗಳಿಂದ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ, ಶಕ್ತರಾದ ಸಂಪಾದಕರಿಂದ ಸಂಪಾದಿತವಾದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೇ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ತಾಯ್ನಾಡಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಹಂಬಲ. ಈ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ ಈ ಮೊದಲು 'ನನ್ನದು ಈ ಕನ್ನಡನಾಡು' ಪ್ರಕಟಿತವಾಗಿ ಇದೀಗ ಅದರ ಪ್ರತಿಗಳೆಲ್ಲ ತೀರಿ, ಎರಡನೇ ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಉದಾರಹೃದಯಿಗಳು ನಮ್ಮ ಹಂಬಲಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲವಿತ್ತು ಹುರಿದುಂಬಿಸಿದರೆ, ನಾವು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೇವೆಗೆ ಅಣಿಯಾಗಲು ಕೋರುತ್ತೇವೆ.

ಈ ಪ್ರಕಟನಾಕಾರ್ಯವು “ ಜಯಕರ್ನಾಟಕ ಮಂಡಲ ” ದಿಂದ
ನಡೆಯತಕ್ಕದ್ದಿದೆ. ಈ ಮಂಡಲದ ಇಚ್ಛೆಯು ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ-
ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ, ತನ್ನಿಂದಾಗತಕ್ಕ ‘ ಅಳಲಿ ಭಕ್ತಿಯ ಮಳಲ ಸೇವೆ’ಯನ್ನು
ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದುದೇ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಜನತಾಜನಾರ್ದನನ ಪ್ರೇಮಪುರಸ್ಕರ
ವಾದ ಅಶೀರ್ವಾದವೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವೂ ಅತ್ಯವಶ್ಯ.

ಕಡಲೆಗಡಬಿನ ಹುಂಚಿನೆ
ಜಾಲುಕೈವಿಕ್ರಮವರ್ಷ ೮೫೫

}

ಪ್ರಕಾಶಕರು

ಮುನ್ನುಡಿ

ಕನ್ನಡನುಡಿಯ ಮಾಮರವು ಚಿಗುರುತ್ತಲಿದೆ; ನನಿಕೊನೆವೋಗು ತ್ತಲಿದೆ; ಹೂತುಕಾತು ಹಣ್ಣು ಬಿಡುತ್ತಲಿದೆ. ರಸಿಕರು ವಿಮರ್ಶಕರು ಟೀಕಾಕಾರರು ಶುಕಪಿಕಭೃಂಗಗಳಂತೆ ತಂತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು ಕೊನೆಗಾಣಿಸುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ಮೇಲಾಗಿ ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಚೈತ್ರ-ವೈಶಾಖದ ಗಾಳಿ ಬೆಳಕು ಬಿಸಿಲು ಬೆಳುದಿಂಗಳು ಪ್ರಕೃತಿ ಸಹಜವಾಗಿ ಪರಿಪಾಕಗೊಳಿಸುತ್ತಲಿವೆ. ಆದರೆ ಹಣ್ಣಾಗಗೊಡದೆ ಕಾಯಿಯನ್ನೆ ತಿಂದು ಹುಳಿಗೆ ಹೆಸರಿಡುವವರೂ, ಕಾಯಿಯಾಗಗೊಡದೆ ಮಿಡಿಯನ್ನೆ ಕಡಿದು ಒಗರಿಗೆ ಮೋರೆ ಕಿವುಚುವವರೂ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಲೀಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಮರಕ್ಕೆ ಬರಿ ಕಲ್ಲೆಸೆಯುವ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರೂ ಉಂಟು. ಆದರೂ ಚೈತ್ರ-ವೈಶಾಖ ಬಂದಿದೆ;—ಮಾಮರವು ಹೂತುಕಾತು ಹಣ್ಣು ಬಿಡುತ್ತಲಿದೆ. ಹೀಗಿದ್ದು ಹೋಳಿಹುಣ್ಣಿ ನೆಯಾಗಿ ಹೋದಮೇಲೂ ಮೊದಲಿನ ಕಾಯಕವನ್ನೇ ನಡೆಯಿಸುವವರ ಕೈ ಬಾಯಿ ಹಿಡಿಯುವವರಿಲ್ಲ.

ಕವಿತೆಗೆ ನಾಚಕರು ದುರ್ಲಭ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ 'ನೂತನಕವಿತೆ'ಯು ನಂದೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗುವದು ಪೂರ್ವದಿಂದ ನಡೆದುಬಂದಿದೆ. ಅಯುಕ್ತ ಕವಿತೆಯು ಸ್ವದೋಷದಿಂದಲೇ ಲಯವಾಗುವದು. ಆದರೆ ಅಯುಕ್ತ ಟೀಕೆಯು ಬುದ್ಧಿಭೇದವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿ ಸಮಾಜದ ಸುಖವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವದು.

ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಜೀವನವು ಮೇಲು; ಯಾಕಂದರೆ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಉನ್ನತ ಜೀವನದ ಒಂದು ಅಂಗ. ಅದು ಜೀವನದಿಂದಲೇ ಹುಟ್ಟಿ, ಬೆಳೆದು ಅದರಲ್ಲಿಯೇ ಲೀನವಾಗತಕ್ಕದು. ಅದಕಾರಣ ಜೀವನದ ರೌದ್ರವೆ ಇರಲಿ, ಶಾಂತವೆ ಇರಲಿ, ಕರುಣವೆ ಇರಲಿ, ವೀರವೆ ಇರಲಿ, ಶೃಂಗಾರವೆ ಇರಲಿ, ಅದ್ಭುತವೆ ಇರಲಿ, ಭಯಾನಕವಿರಲಿ, ಭೀಭತ್ಸವಿರಲಿ, ಯಾವ ಸ್ವರೂಪವೆ ಆಗಲಿ ಅದನ್ನು ಹೊಳೆಯುವಂತೆ, ಮೂಡುವಂತೆ, ಕಾಣು

ವಂತೆ, ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಇದಿರು ಬಂದು ನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಅದರ ಸಾರ್ಥಕತೆ ಇಲ್ಲ. ಹೊಸಜೀವನದ ಅಂದಚೆಂದಗಳನ್ನು ಸೊಬಗು ಸೊಗಸುಗಳನ್ನು ಭವ್ಯತೆ ದಿವ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಯಾವ ಹಳೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯವೂ ಯಥಾರ್ಥವಾಗಿ ಬಣ್ಣಿಸಲಿರಿಯದು. ಹೊಸಕಾವ್ಯದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಗತ್ಯವು ಇದೆ. ಅಥವಾ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಸಿದ್ಧಾಂತಿಸಿ ಕೊಡುವ ಅಗತ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ. ವಸಂತ ಮಾಸ ಬಂದರೆ ಸಾಕು-ಯಾವ ಮಾಮರವೂ ಚಿಗುರಲು ಯಾರ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನೂ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವದಿಲ್ಲ.

ರಾಜಪ್ರಭುತ್ವದ, ಧರ್ಮಪ್ರಮುಖಮತಾಭಿನಿವೇಶವುಳ್ಳ, ಶಿಕ್ಷಣ ವನ್ನು ಮೀಸಲಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ಹಳೆಯ ಕಾಲದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಭಾಷೆವಿಷಯಗಳು ಬೇರೆ; ಈಗಿನ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿದ್ದ, ಸಮಾಜಸಂಸ್ಕಾರ ವನ್ನು ಬಯಸುವ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವುಳ್ಳ ಈಗಿನ ಕಾಲದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಭಾಷೆವಿಷಯಗಳೇ ಬೇರೆ. ಹಿಂದಿನವರು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ 'ದೇಶಿ'ಯನ್ನು ಕವಿರಾಜ'ಮಾರ್ಗ'ಕ್ಕೆ ಎಳೆದು ತರಬೇಕೆಂದರು; ಇಂದಿನವರು 'ದೇಶಿ'ಯ ಕವಿರಾಜ'ಮಾರ್ಗ'ಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇನು ಲೋಕ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲ. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆಯೆ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ನಡೆದುಬಂದಿದೆ. ಈಗಿನವರ ಭಾವಪ್ರಪಂಚದ ವಿಸ್ತಾರದೊಡನೆ ಭಂದಸ್ಸೂ ಹಿಗ್ಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಪರಾನುಕರಣವಿಲ್ಲ. ಭಾವದ ಭಂಗಿಯನ್ನು ವೃತ್ತಮೂರ್ತಿಯಲ್ಲಿಯೆ ಅವತರಿಸುವಂತೆ ಯತ್ನಿಸುವದು ಪ್ರಶಸ್ತವಲ್ಲ ವೆಂದು ಯಾರೆನ್ನಬಹುದು ? ಅದಿರಲಿ.

ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಹಲವು ಗೆಳೆಯರ ಕೆಲವು ಕವಿತೆಗಳಿವೆ. ಇವು ರಸಿಕ ರಿಗೆ ರುಚಿಸಿದರೆ ಮತ್ತೆ ಇಂಥವುಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು. ಅಷ್ಟು ರುಚಿಸ ದಿದ್ದರೆ ಇವುಗಳಿಗಿಂತ ಚೆನ್ನಾದವುಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವೆ ವೆಂದೂ ನಂಬುಗೆಯಿದೆ.

ಸಂಪಾದಕರು

ಪರಿವಿಡಿ

೧ ಅಂದು ಇಂದು	ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತ	XIII
೨ ಗಾನ	ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ	XIV
೩ ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತ್ತಿದೆ	ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತ	೧
೪ ಮಯಾಸುರ	ರಾಮಚಂದ್ರ	೩
೫ ಸಲಿಗೆಯ ಸಲ್ಲಾಪ	ಮಧುರ-ಚಿನ್ನ	೪
೬ ಮೀಚು	ಧೂಲಾಸಾಹೇಬ	೬
೭ ತುತ್ತಿನ ಚೀಲ	ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತ	೭
೮ ಮೂವತ್ತಮೂರು ಕೆ:	ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತ	೧೧
೯ ಕೆನಸಿನೊಳಗೆ ಕಣಸು	ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತ	೧೫
೧೦ ಬಿರುಗಾಳಿ	ಸಾಲಿರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರು	೧೭
೧೧ ಚೆನ್ನ	ಜಯಶ್ರಯ	೧೮
೧೨ ನನ್ನ ಕನ್ನಡ ನಾಡು	ಶ್ರೀಧರ	೧೯
೧೩ ಹುಟ್ಟಿದ ಹಬ್ಬ	ಸಂಗಮ-ನಾರಾಯಣ	೨೧
೧೪ ನನ್ನ ಶಾಮ	ವನಮಾಲಿ	೨೩
೧೫ ಹುಬಲ	ಗಂಗಾಪ್ರಸಾದ	೩೨
೧೬ ಮುದ್ದಿನ ಬಾಲೆ	ವಿನಾಯಕ	೩೩
೧೭ ಆಟ	ನಾರಾಯಣಶಾಸ್ತ್ರಿ	೩೫
೧೮ ಜಿಲುವಿನ ದೀಟಿ	ಆನಂದಕೆಂದ	೩೬

೧೯ ಲಲ್ಲೆಯ ನೆನಹು	ವಿವರಣೆ	೪೦
೨೦ 'ಎನಾಕೆ'	ಬಿಂದು ಮೂರ್ಧನ	೪೩
೨೧ ಅದೋಧೈ	ವಿನಾಯಕ	೪೪
೨೨ ಅಗಲಿದ ಗೆಳೆಯ	ಕೇಷ	೪೬
೨೩ ಬೀಸು ಶಾಯಿ !	ರಂಗನಾಥ	೪೮
೨೪ ಕೆಂಪನಿ	ರಾಮದಾಸ	೪೯
೨೫ ಹೇವವಿರಲಿ	ಬಿಂದುಮೂರ್ಧನ	೫೦
೨೬ ಶ್ರುತಾಶ್ರುತ ವೀ	ಮಧುಕೇ-ಜಿನ್ನ	೫೩
೨೭ ಇಂಚೆರೆ	ಸಾಲಿ ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರು	೫೫
೨೮ ಜೆಲುವು-ಒಲವು	ಅನಂದಕೇದ	೫೭
೨೯ ಒರ್ವ ದೇವಿ	ರಾಮಚಂದ್ರ	೫೯
೩೦ ನಸುಕು	ಪ್ರಲ್ಹಾದ	೬೨
೩೧ ಕೃಷ್ಣಗೆ	ಚಿದಂಬರ	೬೪
೩೨ ನೀಲಗಿರಿ	ಪ್ರಲ್ಹಾದ	೬೫
೩೩ ಬೇಸಗೆ	ರಿಂಗಪ್ಪ	೬೭
೩೪ ಎನಿರಲಿಲ್ಲ ?	ರೇವಣ	೬೯
೩೫ ಹೊಸಕಾಲದ ನವಿಲು	ರಂಗನಾಥ	೭೦
೩೬ ಎಳೆಯರಾಗುವಾ ! ನಾವು ಗೆಳೆಯರಾಗುವಾ !	ರಾಮದಾಸ	೭೩
೩೭ ಕವಿಗಳೂ ಕವಿತೆಗಳೂ	ವರ್ಣಾನುಕ್ರಮದಿಂದ	೭೭
೩೮ ಕವಿತೆಗಳ ಮೊದಲ ಸಾಲುಗಳ ಪರಿವಿಡಿ	ವರ್ಣಾನುಕ್ರಮದಿಂದ	೭೯

ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತ್ತಿದೆ

ಅಂದು-ಇಂದು

ನಿನ್ನ ಅಡಿಯೊಳಿಡಲು, ಅಂದು,
ಕಂಪಿನಲರ ತಂದೆನೊಂದು
ಮೀಸಲೆಂದು ಮೂಸಲಿಲ್ಲ; ಆಸೆ ಅಡಗಿತು !

ಆಸೆಹುಳುವು ಹೂವನಂತೆ
ಕಂಪನೆಲ್ಲ ತಾನೆ ಈಂತೆ
ಅಡಿಯೊಳಿಟ್ಟು ಒಡನೆ ಹೂವು ಬಾಡಿಬಿಟ್ಟಿತು !

ಕಂಪಿನಲರ ತಂದೆನಿಂದು
ನಿನ್ನ ಅಡಿಯೊಳಿಡಲು ಎಂದು
ಮೂಸಿ ನೋಡಬೇಕು ಎಂಬ ಭಾವ ಹುಟ್ಟಿತು !

ಭಾವ ಹುಟ್ಟಿ ಮೂಸಿ ಬಿಟ್ಟಿ,
ಹಿಗ್ಗಿ ನಿನ್ನ ಅಡಿಯೊಳಿಟ್ಟಿ
ಗಮಗಮಗಮ ಒಳಗು ಹೊರಗು ಕಂಪು ಇಡುಗಿತು !

— ಅಂಬಿಕಾಕವನಯದತ್ತ.

ಜುಲೈ, ೧೯೨೪.

From the words of the Poet
men take what meanings please
them; but their last meaning
points to THEE.

TAGORE'

ಕವಿವಚನವನ್ನು ಬೇಕಾದವರು ಬೇಕಾದಹಾಗೆ
ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದರೂ ಅದರ ಕೊನೆಯ
ಗುರಿ ನಿನ್ನನ್ನೇ ಕುರಿತಿದೆ.

-ರವೀಂದ್ರನಾಥ'

ಕಾವ್ಯಮಾಲೆ

ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತ್ತಿದೆ ! ನೋಡಿದಿರಾ ?

ಇರುಳಿರುಳೆಂದು ದಿನದಿನ ಬೆಳಗೆ
ಸುತ್ತು ಮುತ್ತುಲು ಸೇಲಕೆ ಕೆಳಗೆ
ಗಾವುದ ಗಾವುದ ಗಾವುದ ಮುಂದೆ
ಎನೆತೆರೆದಿಕ್ಕುವ ಹೊತ್ತಿನಒಳಗೆ,

ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತ್ತಿದೆ ! ನೋಡಿದಿರಾ ? ೫

ಕರಿನರೆ ಬಣ್ಣದ ಪುಚ್ಚಗಳುಂಟು
ಬಿಳಿಹೊಳೆ ಬಣ್ಣದ ಗರಿಗರಿಯುಂಟು
ಕೆನ್ನನ ಹೊನ್ನನ ಬಣ್ಣಬಣ್ಣಗಳ
ರೆಕ್ಕೆಗಳೆರಡೂ ಪಕ್ಕದಲುಂಟು;

ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತ್ತಿದೆ ! ನೋಡಿದಿರಾ ? ೧೦

ನೀಲಮೇಘಮಂಡಲಸಮ ಬಣ್ಣ
ಮುಗಿಲಿಗೆ ರೆಕ್ಕೆಗಳೊಡೆದವೊ ಅಣ್ಣಾ !!
ಚಿಕ್ಕೆಯ ಮಾಲೆಯ ಸೆಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಡು
ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರರನು ಮಾಡಿದೆ ಕಣ್ಣಾ

ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತ್ತಿದೆ ! ನೋಡಿದಿರಾ ? ೧೫

ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ !

ರಾಜ್ಯದ ಸಾವ್ರಾಜ್ಯದ ತೆನೆ ಒಕ್ಕಿ
ಮಂಡಲಗಿಂಡಲಗಳ ಗಡ ಮುಕ್ಕಿ
ತೇಲಿಸಿ ಮುಳುಗಿಸಿ ಖಂಡಖಂಡಗಳ
ಸಾರ್ವಭೌಮರಾ ನೆತ್ತಿಯ ಕುಕ್ಕಿ

ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ ! ನೋಡಿದಿರಾ ? ೨೦ :

ಯುಗಯುಗಗಳ ಹಣೆಬರಹವ ಒರಸಿ
ಮನ್ವಂತರಗಳ ಭಾಗ್ಯವ ತೆರೆಸಿ
ರೆಕ್ಕೆಯ ಬೀಸುತ ಚೇತನೆಗೊಳಿಸಿ
ಹೊಸಗಾಲದ ಹಸುಮಕ್ಕಳ ಹರಸಿ,

ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ ! ನೋಡಿದಿರಾ ? ೨೫

ಬೆಳ್ಳಿಯ ಹೆಳ್ಳೆಯ ಮೇರೆಯ ಮಿಾರಿ
ತಿಂಗಳನೂರಿನ ನೀರನು ಹೀರಿ
ಆಡಲು ಹಾಡಲು ತಾ ಹಾರಾಡಲು
ಮಂಗಳ ಲೋಕದ ಅಂಗಳಕೇರಿ,

ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ ! ನೋಡಿದಿರಾ ? ೩೦

ಮುಟ್ಟಿದೆ ದಿಬ್ಬಂಡಲಗಳ ಅಂಚ
ಆಚೆಗೆ ಚಾಚಿದೆ ತನ್ನಯ ಚುಂಚ
ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಗಳನು ಒಡೆಯಲು ಎಂದೊ ?
ಬಲ್ಲರು ಯಾರಾ ಹಾಕಿದ ಹೊಂಚ !

ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ ! ನೋಡಿದಿರಾ ? ೩೫

—ಅಂಜಿತನಯದತ್ತ.

ಮಯಾಸುರ

ಹಾಡಿದೊಡೆ ನಾಡು ನೋಡೀತು !

ನುಡಿಯ- | ನಾಡಿದೊಡೆ ಗುಡುಗು ನಡುಗೀತು !!

ಉಸುರಿದೊಡೆ ನಸುಕು ಹರಿದೀತು !

ರಸನೆ- | ಯೆಸಗಿದೊಡೆ ಸುಧೆಯ ಸವಿದೀತು !!

ತಿದ್ದಿದೊಡೆ ವಿಶ್ವವೆದ್ದೀತು !

೫

ಬೆರಳ- | ನೆದ್ದಿದೊಡೆ ನರಕ ಬೆಳಗೀತು !!

ಕೋರಿದೊಡೆ ಕಲ್ಲು ಕೊನರೀತು !

ಮನದಿ | ಮೀರಿದೊಡೆ ಧರೆಯು ತೀರೀತು !!

ಮೆಚ್ಚಿದೊಡೆ ಮಣ್ಣು ಹಣ್ಣೀತು !

ನಿಚ್ಚ | ನೆಚ್ಚಿದೊಡೆ ಗುಟ್ಟು ಬಿಚ್ಚೀತು !!

೧೦

—ರಾಮಚಂದ್ರ.

ಹಕ್ಕಿ ಹಾರಿತಿದೆ !

ಸಲಿಗೆಯ ಸಲ್ಲಾಪ

ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿರುವಿಯೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ನಿನ್ನನು ಕಂಡೇನು -
ಇಲ್ಲಿಯೆ ಬಿಟ್ಟುನ್ನೆಲ್ಲಿಯೋ ಹೋದರೆ ಅಲ್ಲೇನುಂಡೇನು !

ವನದಲ್ಲಿದ್ದವ ಮನೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲವೆ ? ವನಚರನೇ ನೀನು ?
ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಮತ್ತೇತಕೆ ತಡ ಬೈಲಿಗೆ ಬಾ ನೀನು !

ಸಾಧನೆಯಿಂದಲೆ ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬೇತಾಳವೆ ನೀನು ? ೫
ಹಾದರದವನಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದನೇನೋ ? ನಿನ್ನವನೇ ನಾನು !

ನೀ ಹುಟ್ಟಿಸಿದರೆ ಹುಟ್ಟಿದೆನಲ್ಲದೆ ನನಗಿಲ್ಲಿತ್ತೇನು ?
ನೀ ಹುಟ್ಟಿಸಿದವ ಹೊರಳಿ ನೋಡದಿರೆ ಗತಿಯನಗಿನ್ನೇನು ?

ಇದ್ದದ್ದಾದರೆ ಇದ್ದದ್ದಾಗಲಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಇನ್ನೇನು ?
ಇದ್ದರೆ ಎತ್ತಿಕೊ ಇರದಿದ್ದರೆ ಬಿಡು ಯಾತರ ಹಂಗೇನು ? ೧೦

ಇದ್ದರೆ ಬಂದೀ ಇರದಿರೆ ಬಿಟ್ಟೀ ಇದರೊಳಗುಂಟೇನು ?
ಇದ್ದಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಹೋಗುವ ಗುಂಟೇನು ?

ಇರುವಿಯೋ ಇಲ್ಲೋ ನನಗೇನೆನಿಸದು ಇದ್ದರೆ ಹೊಣೆಯೇನು ?
ಇರುವಿಯೆಂದು ಸುಮ್ಮನೆಯೆನ್ನಲು ನಿಮ್ಮಪ್ಪನ ರಿಣವೇನು ?

ನೋಡಿನೋಡಿ ಬೇಸರಿಸಿ ಜಗದ ಮನದಾಸೆಯೆ ಅಡಗುವದು ೧೫
ಮೋಡಿಗುಣವ ನಿನಗಾರು ಕಲಿಸಿದರೊ ಕಾಣದೆ ಅಡಗುವದು ?

ಧಾರ್ಮಿಕರೆಂಬುವ ಧರ್ಮಗೇಡಿಗಳು ಜಗದಲಿ ತುಂಬಿದರು
ಧರ್ಮದ ತಂದೆಯೇ ಇಂಥವನಾದರೆ ಯಾತಕೆ ನಂಬುವರು ?

‘ನಂಬದೆ ನೆಚ್ಚದೆ ಕರೆದರೆ ಬರುವನೆ’ ಎಂಬರು ನಿಮ್ಮವರು !
‘ನಂಬುವದೆಂತೈ ಆಡದೆ ನೋಡದೆ’ ಎಂಬರು ನಮ್ಮವರು ! ೨೦

ಮಾಮಾಕರ್ಮವ ಮಾಡಿದ ಮನುಷ್ಯನೆ ಕಾಣಿಸೆನುವಿಯೇನು ?
ನೀ ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಮಾಡಿದೆನಲ್ಲದೆ ನನಗಿಲ್ಲಿತ್ತೇನು ??

ಕಂಬವನೊದ್ದರೆ ಕಿಡಿಕಿಡಿ ಬೆಂಕಿಯ ಕಾರುತೆ ಬಂದವನು
ನಂಬುಗೆಗೆಟ್ಟಿಂದೇಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಮಿಸುಕವನೆಂಥವನು ?

ಹಿಂದಿನಕತೆಗಳು ಹೊಗಳುವವಲ್ಲೋ ನಿನ್ನಯಕೀರ್ತಿಯನು ೨೧
ಇಂದಿನ ಜಗದಲಿ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸೋ ಆ ಶತಕೀರ್ತಿಯನು !

ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟಿನೀ ಹೇಸಿ ಜನ್ಮದಾ ಬರಿಯಾಸೆಯ ನಾನು—
ಸುಟ್ಟು ಹೋಗಲೀ ಸಂಶಯದಾಗರ ಬದುಕಿನೊಳಿನ್ನೇನು ?

ಸಾವಿಗೆ ಹೆದರುವ ಹಳೆಹೇಡಿಯೇ ನಾ ಬೇಯುವೆ ನಿನಗಾಗಿ—
ಗಾವಿಲರೆಲ್ಲರು ದೇವಿಲಿಯಾಗರೆ ಭಕ್ತನ ‘ಬಲಿ’ ಗಾಗಿ ? ೨೦

ಗುಣವಂತರ ಗೋಳಾಟವೆ ಗಾವಿಲರಿಗೆ ಸಾಕಾಗಿಹುದು
ಒಣಮಾತೇನಿದು ? ನಾ ಸತ್ತರೆ ಬಲು ನಗೆಗೇಡಾಗುವದು !

ನಿನ್ನಯ ಬೆಲೆಯನು ನೀನುಳಿಸಯ್ಯಾ, ನಾ ಹೇಳುವದೇನು ?
ಜಿನ್ನಿಗರಾಯಾ ! ಕಿವಿಮುಚ್ಚದಿರೋ !! ಬೇಡುವೆನಿನ್ನೇನು ??? !

— ಜಿನ್ನಮಲ್ಲ.

ಮಿಂಚು

ಮೂಡಣವ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಿರಿವಸೆಯ ಹುಡುಗಯ್ಯೆ

ಅದಗಿದರು ಬಿಡೆನು ನಿನ್ನಾ

ಮೋಡಗಲ ಬಿಡೆನಲಿ ನೇಸರಿನ ನಾಡಿನಲಿ

ಕೂಡಿದರು ಬಿಡೆನು ನಿನ್ನಾ !

ಹಂದಿರನ ಬೆಳಕನ್ನು ಮಿಂಚುಗಳ ಹೊಳಪನ್ನು

ಹೂಂದಿದರು ಬಿಡೆನು ನಿನ್ನಾ

ನಂದನನ ನೆರೆಯನ್ನು ರಂಭಿಯರ ಬನವನ್ನು

ನಾರಿದರು ಬಿಡೆನು ನಿನ್ನಾ !

ತಾರಗಳ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿವ ರ್ಭುರಿಮುರಿಯಲ್ಲಿ

ತಿರುಗಿದರು ಬಿಡೆನು ನಿನ್ನಾ || ೧ ||

ನಾರಿಯರ ಮೋರೆಯನು ಮೇರುವಿನ ಓರೆಯನು

ಸೇರಿದರು ಬಿಡೆನು ನಿನ್ನಾ !

ಬಗೆಮುಗಿಲು ಗದ್ದಲಿಸಿ ಸಿಡಿಲೊಡೆದು ಹೊರಹೊರಟ

ಪ್ರತಿಭೆಯನೆ ದೂತಿ ಮಾಡಿ

ನಗುನಗುತೆ ನಿನ್ನ ಕರೆಕಳುಹಿಸೆನು ವಿಶ್ವಮೋಹಿನಿ

ಬಾರೆ ಬೇಗ ಓಡಿ !

ಗರಿಯಲ್ಲಿ ಝರಿಯಲ್ಲಿ ವನದಲ್ಲಿ ಮನದಲ್ಲಿ

ಮೂಡಿರುವ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ||

ಮರೆಯ ತಿರು ಹರಿಮೊಗೆದು ಗುರುಭಕುತ ಕಂಡು

ಪೊಂದಿದನು ಅನಂದವನ್ನು ! || ೨ ||

ತುತ್ತಿನ ಚೀಲ

ಅನ್ನಬ್ರಹ್ಮದ
ದೇಗುಲದಲ್ಲಿ
ಸೆಳಗೂ ಬೈಗೂ
ಫಿಲಿಫಿಟಿ ಬೆಂಕಿ
ಡೊಂಬರ ಪೂಜೆಯು
ಕಾಗೆಯ ಮಂತ್ರ
ಗಾಳಿಯ ಎಡೆಯು
ಬೊಬ್ಬೆಯ ಗಂಟೆ—
ಅನ್ನಬ್ರಹ್ಮದ
ದೇಗುಲದಲ್ಲಿ !

೨

೧೦

ನಾದಬ್ರಹ್ಮದ
ಕಗ್ಗವಿಯಲ್ಲಿ
ಮೌನದ ವೀಣೆಗೆ
ಕರುಳಿನ ತಂತಿ
ಮಿಡಿದೂ ಮಿಡಿದೂ
ಮುರಿದವು ಬೆರಳು
ಮಿಡುಕಿ ಮಿಡುಕಿ
ನೊಂದಿತು ಎದೆಯು—
ನಾದಬ್ರಹ್ಮದ
ಕಗ್ಗವಿಯಲ್ಲಿ !

೧೫

೨೦

ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತ್ತಿದೆ !

ಶಬ್ದಬ್ರಹ್ಮದ
ಗುಮ್ಮಟದಲ್ಲಿ
ಹಗಲೂ ಇರುಳೂ
ವೇದದ ವಾದ
ಪಾಪಪುಣ್ಯಗಳ
ಜಾಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ
ನೇತಿದೆ ಜೋತಿದೆ
ಜೀವದ ಜೀಡಾ
ಶಬ್ದಬ್ರಹ್ಮದ
ಗುಮ್ಮಟದಲ್ಲಿ !

೨೫

೨೬

ವೈವುಳ್ಯವರಿಗೆ
ಪಯವೇ ಇಲ್ಲಾ
ತಿತ್ತಿರಿ ತುಂಬಿದೆ
ಕೂಳಿನ ಕೋಟೆ
ಬಿಡುಗಣ್ಣವರಿಗೆ
ಕಾಣುವದಿಲ್ಲಾ;-
ಅಮೃತದ ತೇಗಿನ
ಮದವಂತಹದು !

೨೭

ಹಸಿದವ ಬಲ್ಲಾ
ಹಸಿವೆಯ ಶೂಲೀ !
ಶಿವಾಶಿವಾ ಹೇ
ಶಿವಮಾದೇವಾ

೨೮

ಅತ್ತಿತು ಕೂಗಿತು
 ಚೀರಿತು ಜೀವಾ !
 ಬಾಯಂಗಳದಲಿ
 ಕುಟ್ಟಿದ ಮಾತೂ
 ಮುಗಿಲಿನ ಕಿವಿಯನು
 ಮುಟ್ಟಲೆ ಇಲ್ಲಾ
 ಹಾಡುವ ಸಭೆಯಲಿ
 ನರಳುವದುಂಟೇ ! -

೪೫

೫೦

ಕಿಕ್ಕಿರಿ ತುಂಬಿದೆ
 ಭೂಮಿಯ ಕಣಜ
 ಕಕ್ಕಸ ಬಡುತಿದೆ
 ಬೊಕ್ಕಸದೊಡಲು
 ಬರಿದೋ ಬರಿದೂ
 ತೆರನೋ ತೆರವೂ
 ಬಡವರ ಬಗ್ಗರ
 ತುತ್ತಿನ ಚೀಲಾ !

೫೧

ದೇವರದೊಂದು
 ಗೋರಿಯ ಕಟ್ಟಿ,
 ಧರ್ಮದ ಧೂಪಕೆ
 ಬೆಂಕಿಯನಿಕ್ಕಿ,
 ಗಣಗಣ ಬಾರಿಸಿ
 ಪ್ರಾಣದ ಗಂಟೆಯ

೫೨

ಹಕ್ಕಿಹಾರುತಿದೆ !

ಸಾವಿನ ನೋವಿಗೆ

೭೫

ಕಲಮಲವೆದ್ದು

ನೆಲವನ್ನೆಲ್ಲಾ

ತುತ್ತುವೆನೆಂದು

ಗದರುತ್ತಿಹುದು

ಗರ್ಜಿಸುತ್ತಿಹುದು

೭೬

ಬಡವರ ಬಗ್ಗರ

ತುತ್ತಿನ ಚೀಲದ

ಒಳಗಿನ ಒಳಗಿನ

ಪುಳಿದನಿಯೊಂದು

—ಅಂಬಿಕಾಪ್ರಸಾದ ಪತ್ರ.

ಜಾನವಾರಿ, ೧೯೨೯

ಮೂವತ್ತು ಮೂರು ಕೋಟಿ

ಮೂವತ್ತು ಮೂರು ಕೋಟಿ

[ಕಡೆಯಲ್ಲದೆ ಕಡಲ ನಡುವೆ ಸ್ಥಿರಾಸನದಲ್ಲಿ ಭೂವಿಶಾಯಿಯು ಧ್ಯಾನಮುದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳ ಎಡತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಭಾರತಿಯು ತನ್ನ ಮೊಗವನ್ನು ಬಲಗೈಯಿಂದ ಮುಚ್ಚಿ ಬರಗಿಸಿ ಎಡಗೈಯನ್ನೇತ್ತಿ ಹಾಡಿಹಾಡಿ ತನ್ನ ಪಾಡನ್ನು ತೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳ ಸುತ್ತಲೂ ವಿವಿಧಾಕಾರದ ಕೋಟ್ಯಾಧಿಪತಿಗಳು ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತವಾಗಿ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿವೆ.]

ಮಕ್ಕಳಿವರೇನಮ್ಮ? ಮಕ್ಕಳಿವರೇನಮ್ಮ
ಮೂವತ್ತುಮೂರು ಕೋಟಿ ? ||ಸಲ್ಲ||

ಮೂವತ್ತು ಮೂರು ಕೋಟೀ, ಮೂವತ್ತು ಮೂರು ಕೋಟೀ !
ಮಕ್ಕಳಿವರೇನಮ್ಮ? ಮಕ್ಕಳಿವರೇನಮ್ಮ?

ಮೂವತ್ತು ಮೂರು ಕೋಟಿ । ೫

ನಾ ಹಡೆದ

ಮೂವತ್ತು ಮೂರು ಕೋಟಿ ||ಅನುಸಲ್ಲ||

ಮೂವತ್ತು ಮೂರು ಕೋಟೀ, ಮೂವತ್ತು ಮೂರು ಕೋಟೀ !
ಬಯಕೆಗಳು ಬಸಿರುಗಳು ಹಡೆದದ್ದು ಹಿಂಗಿದ್ದು

ಮೂವತ್ತು ಮೂರು ಕೋಟೀ ! ೧೦

ಸೂಲಗಳು

ಮೂವತ್ತು ಮೂರು ಕೋಟಿ !!

ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತ್ತಿದೆ !

ಹಲಕೆಲವು ಹುಳುಗಳೆನ್ನೀ ! ಹಲಕೆಲವು ಕುರುಡುಕುನ್ನೀ !

ಕೆಲಕೆಲವು ಹುಚ್ಚುಕುರಿ ! ಕೆಲವು ಹೊಸಹೊಚ್ಚಮರಿ !

ಗಂಡುತನಕೇಸೊ ಸೊನ್ನೀ !

೧೫

ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ

ಮೂವತ್ತು ಮೂರು ಕೋಟಿ !!

ಅತ್ತೊಂದು ಹತ್ತು ಕೋಟಿ ! ಇತ್ತೊಂದು ಹತ್ತು ಕೋಟಿ !

ಸೋದರರು ಇದ್ದರೂ ಅದರದ ನುಡಿಯಿಲ್ಲ;

ಅತ್ತಿತ್ತ ಹತ್ತು ಕೋಟಿ !

೨೦

ಹೆಸರಿಗೇ

ಮೂವತ್ತು ಮೂರು ಕೋಟಿ !!

ಬೀತನರಪೇತುಗಳಿರಾ ! ಬಾತಂಥ ಪ್ರೇತಗಳಿರಾ !

ಮಣ್ಣನ್ನು ಮುಕ್ಕುವಿರಿ, ಮಸಣದಲಿ ಬಿಕ್ಕುವಿರಿ !

ಹಾರಿರೋ ಜೊಳ್ಳುಗಳಿರಾ !

೨೫

ಉಸಿರಿಡುವೆ

ಮೂವತ್ತು ಮೂರು ಕೋಟಿ !!

ಸುಣ್ಣವನು ಸುರಿದ ಮೇಲೇ ಕಣ್ಣೀರನೆರೆಯೆ ಹಾಲೇ ?

ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಜೀವ ಕತಕತನೆ ಕುದಿಯುವವು

ಮನೆಯಾಯ್ತು ಮಲ್ಲಸಾಲೇ;

೩೦

ಇದು ಬದುಕೆ ?

ಮೂವತ್ತು ಮೂರು ಕೋಟಿ !!

ಹಂಗಿನರಮನೆಯ ನರಕಾ-ತಂಗುವಿರಿ-ಇಹುದೆ ಮರುಕಾ ?

ಹಿಡಿಬೆರಳ ಹಿಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಿಯೆರಡರಡಿಯಲ್ಲಿ

ಹೊರಳಿ ಒರಲುವಿರಿ ಅಕಟಾ !

೩೫

ಅಕಟಕಟ !

ಮೂವತ್ತು ಮೂರು ಕೋಟಿ !!

ಹಾಳರ್ಥ ಹೊಲೆಯರೆಂದೂ ಬೀಳರ್ಥ ಹೆಣ್ಣು ಎಂದೂ

ಹೋಳುಹೋಳಾಗಿಹುದು; ಆಳುಬಾಳಾಗಿಹುದು

ಎಳೆರೋ ಆಳರೆಂಬೇ-

೪೦

ಬಾಳೆರೋ

ಮೂವತ್ತು ಮೂರು ಕೋಟಿ !!

ಹಡೆದೊಡಲು ಬಂಜೆಯಾಯ್ತೇ ? ಬಾಳೊದಲೆ ಸಂಜೆಯಾಯ್ತೇ ?

ಭಾರತಿಗೆ ತಲೆಭಾರ ಇರುವಳೆಂಬ ವಿಚಾರ--

ಬಾಳ್ವಣ್ಣು ಗಿಂಜು ಆಯ್ತೇ ?

೪೫

ಬರಿ ಶೂನ್ಯ

ಮೂವತ್ತು ಮೂರು ಕೋಟಿ

ನನ್ನೆದೆಯ ಹಾಲನೆರಿಸಿ ನನ್ನೊಳಿಹ ಬೆಳಕ ಬೆರಸಿ,

ವಜ್ರದೇಹಿಗಳೆಂದೆ ಗೊನೆಮಿಂಚೊ ಎನೆ ಕಂಡೆ--

ವಿಜಯವಿರಲೆಂದು ಹರಸಿ

೫೦

ಕಳುಹಿದೆನು

ಮೂವತ್ತು ಮೂರು ಕೋಟಿ !!

ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ !

ಬಸುರಿನಲಿ ಪಡೆದುದೇನು ? ಹೊರಗಿಲ್ಲಿ ಹಡೆದುದೇನು ?

ಅರರೆ ! ಬಡಕೊಡಲುಗಳು ಸೆರೆಮನೆಗಳಾದುವೋ !

ನನ್ನಳಲು ಕೇಳದೇನೋ

೨೫

ಎಲೆಲೇ

ಮೂವತ್ತು ಮೂರು ಕೋಟಿ !!

ಡಿಂಭಗಳನೊಡೆದು ಬನ್ನೀ ! ಕಂಭಗಳನೊಡೆದು ಬನ್ನೀ !

ವೈಯಲ್ಲಿ ಮಡುಗದಿರಿ ! ಮನದಲ್ಲಿ ಅಡಗದಿರಿ !

ತಾಯೆ ಇದೊ ಬಂದೆವೆನ್ನೀ !

೬೦

ನಾ ಪಡೆದ

ಮೂವತ್ತು ಮೂರು ಕೋಟಿ !!

— ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತ.

ಜಾನೇವಾರಿ. ೧೯೨೪

ಕನಸಿನೋಳಿಗೆ ' ಕಣಸು '

(ತಾಯಿಮಕ್ಕಳ ಸಂವಾದ)

[ಈಗಿನ ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡಿಗರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯ ಚಿತ್ರ]

“ಯಾರು ನಿನದವರಲ್ಲಿ-ತಾಯೆ” ಎಂದೆ !

“ಯಾರು ಕೇಳುವರೆನಗೆ- ಯಾಕೆ ತಂದೆ ?”

“ಬೇಸರದ ದನಿಯೇಕೆ ಹೆಸರ ಹೇಳಲ್ಲ”

“ಹೆಸರಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ಹೇಳಹೆಸರಿಲ್ಲ”

“ನೀನಾರ ಮನೆಯವಳು ಮುತ್ತೈದೆ ಹೇಳು”

೫

“ನಾನಾರ ಮನೆಯವಳೊ ಬಯಲನ್ನೆ ಕೇಳು”

“ಆಪ್ತರಿಲ್ಲವೆ ನಿನಗೆ ಇಷ್ಟರಿಲ್ಲೇ ?”

“ಗುಪ್ತರಾದರೊ ಏನೊ ಇಷ್ಟರಿಲ್ಲೇ”

“ಇರುವರೇ ಇದ್ದರೇ ಮಕ್ಕಳೆಂಬುವರು ?”

“ಇರುವರೆಂದರು ಕೂಡ ಯಾರು ನಂಬುವರು !” ೧೦

“ಮನೆಯಿಲ್ಲವೇ ಇರಲು ಪರದೇಶಿಯೇನು”

“ಮನೆಯೆ ಮುನಿದಿದ್ದಿರಲು ಯಾ ದೇಶವೇನು”

“ನಿನ್ನ ಮಾತಿನಲಿಹುದು ಒಡಪಿನಂದ”

“ನನ್ನ ಹತ್ತರದೊಂದೆ ಉಳಿದಿಹುದು ಕಂದ”

“ರಾಜಮುಖಿ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ರಾಜಕಳೆಯಿಹುದು”

೧೫

“ಸಾಜಮಾದರು ಪಕ್ಷವಿದು ವದ್ಯವಹುದು”

ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತ್ತಿದೆ !

“ಯಾವುದಾದರೂ ನಾಡದೇವಿಯೇ ನೀನು ?”

“ಭಾವುಕರ ಕಂಗಳಿಗೆ ದೇವಿಯೇ ನಾನು !”

“ಈಗ ಬಂದಿಹುದೇಕೆ ಏನು ಬೆಸನ ?”

“ಯೋಗವಿಲ್ಲದೆ ತಿಳಿಯದೆನ್ನ ವೆಸನ !” ೨೦

“ಹಾದಿ ಯಾವುದು ಹೇಳು ಯಾವ ಯೋಗ ?”

“ಆದಿ ಅಂತವು ಇಲ್ಲದಂಥ ತ್ಯಾಗ !”

“ಬೇಡಬಂದಿಹೆ ಏನು ಏನಾದರೊಂದು ?”

“ಬೇಡಿದರೆ ಬೇಡಿದುದ ಕೊಡುವಿಯಾ ಇಂದು ?”

“ಅಹುದು ಕೊಡುವೆನು ಎಂದು ನಾನನ್ನಬಹುದೇ ?” ೨೫

“ಬಹುದುಗಿಹುದಿನ ಶಂಕೆ ವೀರನಹುದೇ ?”

“ಹಿಂಜರಿವ ಅಂಜಿಕೆಯು ಹಿಡಿದಿಹುದು ಕೈಯ”

“ಮುಂಜರಿವ ಹುರುಪಿನೊಡ ಮುಂದೆ ಬಾರಯ್ಯ”

“ಇಲ್ಲಿನ್ನಲಾರೆ ನಾನಹುದೆನ್ನಲಮ್ಮೆ”

“ಬಲ್ಲವರು ದೈವವನು ಪರಿಕಿಸುವರೊಮ್ಮೆ” ೩೦

“ಚಂಡಿ ಚಾಮುಂಡಿ ಪೇಳಿ ಬೇಕಾದುದೇನು ?”

“ಗಂಡುಸಾದರೆ ನಿನ್ನ ಬಲಿ ಕೊಡುವಿಯೇನು ?”

ಮನವು ನಡುಗಿತು ತನುವು ನವಿರಿಗೊಳಗಾಯ್ತು;

ನೆನವು ನುಗ್ಗಿತು-ಹೊರಗೆ ಕಂಡೆ-ಬೆಳಗಾಯ್ತು.

—ಅಂಜಿಕಾತನಯದತ್ತ.

ಜುಲೈ, ೧೯೨೫.

ಬಿರುಗಾಳಿ

ಬಿರುಗಾಳಿಯೇನಗುವಿಸಿದವುದೋ ! ಕಿನಿಸಿ ಕಿಂ- ।

ಕಿರಿವೋಗಿ ಮುಯ್ಯುರ್ಬಿ ಪರ್ವಸಮಯಕ್ಕುಬ್ಬ- ।

ಶರಧಿವೋಲ್ ಶ್ರವಣಭೈರವರವಪ್ರೋದ್ವಾದ್ವಾಮನಾಗಿ ದಿಕ್ಸಂಧಿ ನಡಲೆ॥

ಇರುಳ ಕಳ್ತಲೆಯಳವಿಗಳೆದ ಕಾಳಿಮದ ಭೀ- ।

ಕರತೆಯಂ ಪೆರ್ಚಿಸುತೆ ಬೇರ್ವರಸು ಕೀಳ್ತು ಪೆ- ।

೫

ಮರಗಳಂ ನೆಲಕುರುಳಿಸುತ್ತ ಮೇಂ ಗರ್ಜಿಸುತೆ ಬಿಚ್ಚತಂ ಬೀಸಿದವುದೋ!

ಎನಿತು ಪಿರಿದಾದೊಡಂ ಗಾಳಿಯದಕಿನಿತೆಂದು ।

ದನಿ ? ಮಹಾತಿಮಿರಾಂಬುನಿಧಿತರಂಗೋತ್ಥಮು- ।

ತ್ವನ್ನನಮಿದೆಲೆ ! ನೀರ್ ಘನಗ್ರಾವನಿಕರಾಹತಿಪ್ರೋದ್ಧಿನ್ನವೀಚಿನಾರಿ ॥

ಎನಿತು ನೊರೆವಿಂಡುಗಳ್ ಪೊಚ್ಚಳಿವುವೋ ! ಮಿನುಗು- ।

೧೦

ತೆನಿತು ಸುತ್ತಲ್ ಬಾಳೆಮೀನ್ ಗಳುಚ್ಚಳಿಸುವುವೋ !

ಮನದೊಳೆಂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಭಿಲಾಷೆಯೊಗದತ್ತೂ ಈಗಳೇ ದೃಶ್ಯದಿಂದೆ !!

ಎಲೆ ಇದೇನದ್ಭುತಮೋ ! ಈಗಳಿಂತೀ ಸೃಷ್ಟಿ ।

ಜಲಪವನತಿಮಿರಸಂರಾವಂಗಳುಗ್ಗಡಕೆ ।

ನೆಲೆಯಾಗಿ ತನ್ನೊಂದು ರೌದ್ರತೆಯಳುಂಬದಿಂ ಮೆರೆದೊಡಂ ಭೀತಿಯಿಂದೆ ॥

ಚಲಿಚಿತ್ತನಾನಾದೆನಿಲ್ಲ ! ವಿಷಮತೆಯೊಳಂ ।

[೧೫

ಲಲಿತತೆಯ ಮಾಧುರ್ಯಮಂ ಸವಿಯುತೆನ್ನ ಬಗೆ ।

ನಲವಾಂತು ತಲ್ಲೀನಮಾದವುದು ! ಬಹುವಿಧಂ ಶಕ್ತಿಯಲೆ ಈಸೃಷ್ಟಿಯಾ !!

— ಸಾಲಿ ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯ

ಆಗಸ್ಟ್, ೧೯೨೯.

ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ !

ಚೆನ್ನ !

ಭಿನ್ನ ಮತಗಳ ಜಗಳವೇತಕೆ
ಚೆನ್ನ ನೀನೊಬ್ಬನಿರಲು ?

ತೋಡಿಯಾದರು ಮೇಣುಮಾಕಾಂ-
ಬೋದಿಯಾದರು ನಾಟೆಯಾದರು
ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ನಿನ್ನ ನಾಮವ
ಪಾಡಲಿಲ್ಲವೆ ಎಲ್ಲವು ?

೫

ಕಾವಿಯುಟ್ಟರು ಸೀರೆ ತೊಟ್ಟರು
ರೀವಿಯುಡುಪನು ತೊಟ್ಟು ನಲಿದರು
ಆವ ವೇಷದಿ ಬಂದು ನಿಂತರು
ತಾಯಿ ಕಂದನ ತಿಳಿಯಳೇ ?

೧೦

ಕಲ್ಲುಸಕ್ಕರೆ ತರುವಳೊಬ್ಬಳು
ಬೆಲ್ಲಬಾಳೆಯ ಹಣ್ಣುನೊಬ್ಬಳು
ಇಲ್ಲದಳು ತಾ ಕೈ ಮುಗಿವಳು
ಎಲ್ಲ ನಿನ್ನಡಿಗಾಗಿರೆ !

—ಜಯಾಶ್ರಯ

ಫೆಬ್ರುವರಿ, ೧೯೨೨.

ನನ್ನ ಕನ್ನಡ ನಾಡು

ಹಾಯ ! ಕರ್ನಾಟದಿತಿಹಾಸ ನನ್ನಭಿಮಾನ
ಹೆಚ್ಚಿಸುವದಕ್ಕೆ ಬೇಕೇ ?

‘ತಾಯೆ ತಾಯ್’ ಎಂದು ಸಲೆ ಸಿದ್ಧ ಮಾಡಲು ಬಣಗು
ಒಣ ತರ್ಕಶಾಸ್ತ್ರವೇಕೆ ?

ನನ್ನ ನಾಡಿದು ! ನನ್ನ ಕನ್ನಡದ ನಾಡು !
ನನ್ನೆದಿಗೆ ಸವಿಯಾದ ಹಾಡು !

ನನ್ನ ಕರ್ನಾಟಕವು ನನ್ನ ರಾಜ್ಯವು ನೋಡು,
ನನ್ನ ಸಂತಸದ ಬೀಡು !

ಕರ್ನಾಟಕದ ಧೂಳಿಯಿಂದ ಪಾವನನಾದೆ,
ಹುಟ್ಟಿ ಕರ್ನಾಟದಲ್ಲಿ !

೨೩

ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಭೂಷಿತನಾದೆ
ಬೆಳೆದು ಕರ್ನಾಟದಲ್ಲಿ !

ಕನ್ನಡದ ನಾಡನುಡಿ ಕನ್ನಡದ ನಾಡಸಿರಿ
ಎಲ್ಲಿಯೂ ಜಗದಿ ಕಾಣೆ !

ಕನ್ನಡದ ಕೋಗಿಲೆಯ ಕಮನೀಯ ಗಾನವನು
ಪೇಳುವೆನು ದೇವರಾಣೆ !

ಮುತ್ತಿನಂತಹ ಜೋಳ, ಹವಳದಂತಹ ಗೋದಿ,
ತಿಂದು ಸೊಗಸಾದ ತಿನಸು -

ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ !

ಹೊತ್ತುಹೊತ್ತಿಗೆ ಜೀನಿನಂಥ ತುಪ್ಪವ ಸುರಿದು,
ಮಾಡಿದೆನು ಜೀವ ಸೊಗಸು !

೧೦

ಉಕ್ಕುಕ್ಕೆ ಬರುವ ಕಡು ಮಮತೆಯಿಂದಲಿ ತಾಯಿ !
ನಿನ್ನ ಬಡ ಕುವರನಿವನು,

ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದ ತೊಳಲುತ್ತ ನಿನ್ನಯ ಪಾದ-
ಪೂಜೆಯನು ಕಟ್ಟುತ್ತಿಹನು !

ಹುಟ್ಟಿ ಮುಂಜಾವಿನಿಂದಿದ್ದು ಸಂಜೆಯತನಕ
ಕನ್ನಡದ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ

ಕಟ್ಟಿ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ನನ್ನ ತಾಯಿಯ ಮೇಲೆ,
ಬಾಡುವೆನು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ !

— ಶೀಘರ

ಅಗಸ್ಟ, ೧೯೨೦.

ಹುಟ್ಟಿದ ಹಬ್ಬ

ಗಂಗೆತುಂಗಿಯರೆ ಔತಣ ನಿಮಗೆ ಮಂಗಲಸ್ನಾನವು ಇಂದಿದೆ ನಮಗೆ
ಸಂಗಡ ತನ್ನಿರೆ ತೀರ್ಥತೀರ್ಥಗಳ ಮೀಸಲ ಜಲವನ್ನು !

ಸಂಧ್ಯೆಯೆ ಆರತಿ ಎತ್ತಲುಬೇಕು-ಮನ್ಮಥ ಹೂವನು ತಂದಿರಬೇಕು
ರತಿ-ಸಿರಿ- ಶಾರದೆ ನಾಣ ಜಾಣ ಕಾಣಿಕೆಯೊಡ ಬರಬೇಕು !

ರಂಭಿಮೇನಕೆಯೆ ಕುಣಿವವರಂತೆ-ಶಾರದೆ ವೀಣೆಯೊಳಾಡುವಳಂತೆ
ಸಮನಿಸು ಮಂಟಪ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನೇ ಕುಸುರುಕುಸುರಿನಲ್ಲಿ !

ಗಾಯತ್ರಿ* ಸಾಮವ ಪಾಡುವದಾಗಿ-ಸಾವಿತ್ರಿ* ಮಂಗಲ ನೀಡುವದಾಗಿ
ಒಪ್ಪಿರೆ ಬನ್ನಿರೆ ಐದೆಯರೇ ಹೂವೀಳ್ಳದ ಔತಣಕೆ !

ಹುಟ್ಟಿದ ಹಬ್ಬವು-ಹುಟ್ಟಿ ಬನ್ನಿರೇ ಸ್ಥಲಜಲದಧಿದೇವಿಯರೆಲ್ಲಾ
ಹಸೆಯೊಳು ಕೂರುವ ಹೊಸ ಹೆಂಗೂಸನುಹರಸಲು ಸುರಸುದತಿಯರೆಲ್ಲಾ!

× × × [೧೦

ಅರುಣಕಿರಣಗಳ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಂಕುರಿಸಿದ ಉಷೆಯಂತೆ
ರಾಗದಿ ರಂಜಿತವಾಗಲಿ ಜೀವಿತ ಲೋಗರು ಹಾಗರೆದೊಲಿವಂತೆ !

ಹುಡಿಯ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಡಿ

ಅಡಿಯ ಹಕ್ಕಲಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ

ಗಾಳಿಬೆಳಕುಮಳೆಯೊಳಾಡಿ ಸೊಗಸ ಸುರಿಸುವಾ

೧೫

ನಗೆಯ ಮೊಗವದರಳುವಾಗ ಕಂಪನುಗಿಸುವಾ !

* ತಿಥಿ

ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ !

ಕಾಡಕುಸುಮದಂತೆ ನಕ್ಕು
ನಲಿದು ನೀನು ಸೊಗದಿ ಬಾಳು

ಮೇಲುಕೀಳು ಎಂಬುದೆಲ್ಲ ಅಳಿದು ಹೋಗಲಿ
ನಾಡದೇವಿಗೆಂದು ದೇಹ ಮುಡುಪದಾಗಲಿ ।

೨೦

- ಸಂಗಮನಾರಾಯಣ

ಜೂನ್, ೧೯೨೯.

ನನ್ನ ಶಾಮ

ವುಟ್ಟು ಮಗುವು ಶಾಮ ಆಗ
ವರುಷವೆರಡು ತುಂಬಲಿಲ್ಲ
ತಪ್ಪು ನಡೆಯ ತೊದಲು ನುಡಿಯ
ಬೆಡಗಿನಾತನು

ನಮ್ಮ ಎದೆಯ ಕರುಳು-ಮರುಳು-
ನಲವು-ಬಳ್ಳಿ-ಅರಳು ಆತನು !

೫

ಅವಳು ನನ್ನ ಮೋಹದರಸಿ-
ಕಿರಿಯ ಮಗುವ, ದುಕ್ಕದೊಡಲ-
ಕಾರು ಇರುಳಿನಲ್ಲಿ ನೂಕಿ
ನಡೆದಳಿಲ್ಲಿಗೆಲ್ಲಿಗೋ-ಅದೆಲ್ಲಿಗೋ !

೧೦

ಬಾನಿನಂಗಳದ ಕರೆಯ-
ಲಾಡಬಂದ ಹೊಸಬ ಶಾಮ
ಬಾಳು ಆತಗಾಗಿ ಅಟ್ಟ
ಗೋಳಕೂಳನೇನು ಬಲ್ಲನು !

ತಲೆಯ ನನ್ನ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ
ಕಣ್ಣಿನೆನ್ನ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ
ಮನಸು ನೆನಸು ತನ್ನ ಎದೆಯ
ಮೋಹದರಸು-ಶಾಮನಲ್ಲಿ
ಇಟ್ಟು ಒಮ್ಮೆ-ಒಮ್ಮೆ-ಯೆಂದು

೧೫

ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತ್ತಿದೆ !

ಸನ್ನೆವಾಡಿ ಸುಮ್ಮನಾಗಿ
ಕಣ್ಣುಗೆಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ನಡೆದ-
ಳೆನ್ನ, ತನ್ನ ಕರುಳ ಕೂಸನು !

೨೦

ಅಂದು ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ದೀಪ
ತಣ್ಣಗಾಗಿ ನೋವು ತನ್ನ
ರಾಜ್ಯ ನೆಲೆಸಿ ಚಿಕ್ಕ ಮಗುವ
ತನ್ನ ಒಡಲ ಮಡಲಿನಲ್ಲಿ
ಅಡಗಿಸಿಟ್ಟನು !

೨೫

ಶಾಮ ಹೊರಗೆ ಅಂಗಳಲ್ಲಿ
'ಚಿಕ್ಕಹಕ್ಕಿ ಕತೆಯ ಹೇಳಿ
ಅಕ್ಕ ನನಗೆ ಹಾಡಕಲಿಸೆ
ಲಾಮನಂತೆ ಅಡಕಲಿಸೆ
ಅಪ್ಪನಂತೆ ಕೂಡಕಲಿಸೆ'
ಎಂದು ಕಾಡುತ್ತಾಡುತ್ತಿದ್ದನು !

೩೦

ಅಕ್ಕಗೆಲ್ಲ ತಿಳಿವು ಉಂಟು
ತಾಯ ಸಾವ ತಡೆಯದವಳು
ದುಕ್ಕ ಚಿಮ್ಮಿಅಳುವು ಹೊಮ್ಮಿ
ಮಗುವನಿಳಿಸಿ ಮರೆಯ ಬಳಿಸಿ
ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಅಳುವದನ್ನು
ಅಕ್ಕರತೆಯ ಶಾಮ ಕಂಡು
ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಹೇಳಲನೆಳೆದು
'ಅಳಲು ಬೇಡ ಅಕ್ಕ, ನಿನಗೆ
ಅಳಲು ಏನು ? ಹೇಳು' ಎಂದು

೩೫

೪೦

ಕಣ್ಣುಮುತ್ತು ಸುರಿಸಿ ತಾನು
ಅಕ್ಕನಳಲ ನಗಿಸಲೆಂದು
ಮತ್ತೆ ಹೆಣಗುತ್ತಿದ್ದನು !

೪೫

ಬಲ್ಲದೇನು ? ಆಗ ತಾನೆ
ನಲಿವುಮುಗಿಲಿನಿಂದ ಬಂದ
ಮಗುವು, ಜಗದ ದುಗುಡದಿರವ ??
ಆತನದನು ಅರಿಯದಿರಲಿ ಎಂದಿಗೂ--.

ಆಳು ಬಂದು ಅಕ್ಕನಿಂದ
ಮಗುವನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ
ಊರ ಹೊರದ ಗುಡಿಯಲಿರಿಸಿ
ಹಳ್ಳು ಕಲ್ಲು ಹಂಚು ಹಲಿಸಿ
ಕೈಯಲಿಡಲು ಆಡಹತ್ತಿ
ಶಾಮ ಅರಿಯ ತಾಯಿ ತನ್ನ
ತೊರೆದ ಪರಿಯನು !

೫೦

ಶಾಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಹೊತ್ತು
ತಾಯಿ ಕರುಳ ಕುರುಹು ಅಂದು
ಮಾಯವಾಗಿ ಹೋಗಿಯಿತ್ತು
ಇನ್ನು ತಿರುಗಿ ಬಾರದೆಂದಿಗೂ--.

೬೦

ತಾಯ ಕರುಳಿಗೆರವು ಆದ
ಮಗುವೆ! ನಿನಗು ಬಾಳಿನೊಡಲ
ಆಳದಲ್ಲಿ, ನೋವು ನೆನಸು
ಸಾವುಗನಸು-ತಪ್ಪದಿರುವವೆ ?!
ಅರಿಯ ಶಾಮ ತಾಯಿ ಹೋದ

೬೫

ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ !

ಪರಿಯ, ನೆರೆಯ ಹೊರೆಯ ಮನೆಯ
ಹೊಕ್ಕು ಹುಡುಕಿ ತೊಳಲಿ ಬಳಲಿ
ಕೊನೆಗೆ ನನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು
“ಅವ್ವ, ‘ಅವ್ವನೆಲ್ಲಿಯೋ’-”
ಎಂದು ಕೇಳಿ ಕಾಡುವಾ !

೭೦

ಸೀರೆ ಸೆರಗ ಕಂಡರಾತು,
‘ಅವ್ವ’ ‘ಅವ್ವ’ ‘ಅವ್ವ’ ಎಂದು
ಮಡಲಿನಲ್ಲಿ ಅಡಗಲೆಂದು
ಓಡಿಬರುವನು-!

—‘ಇನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಅವ್ವ ನಿನಗೆ ?
ಮುದ್ದು ಮುಗ್ಧ ಮಗುವೆ ! ನೀನು
ಯಾರ ನೋಡಿ, ಏನ ಬೇಡಿ
ಎಲ್ಲಿಗೋಡಿ ಬಂದೆಯೋ!—

೭೫

ಅವ್ವನಾಗದಿರಲು, ಶಾಮ
ಅಂಜಿ ನಾಚಿ ಬೆದರಿ ಗದರಿ
ಹಿಂದೆ ಹಿಂದೆ ಹೆಜ್ಜೆ ತೆಗೆದು
ಕಂಬದಲ್ಲಿ ಮೋರೆಯಿಟ್ಟು
ತಡೆಯದಳುವು ಕೋಡಿಯೊಡೆಯೆ
ಓಡಿ ನನ್ನ ಬಳಿಯ ಸಾರಿ
ನೋಡಿ ಅಳುಕಿ ನೆಲಕೆ ಬಿದ್ದು
ಗೋಳು ಇಡುವದನ್ನು ಕಂಡು
ಕರುಳು ಕೊರೆದು ಮರುಗಿ ಕರಗಿ
ಹರಿದು ಹೋಯಿತು-!

೮೦

೮೫

ಒಮ್ಮೆ ಅಕ್ಕ ದೇವರೆದುರು

ದೀಪ ಹಚ್ಚಿ ಇಡುತಲಿರಲು

೯೦

ಶಾಮ ಅವ್ವ ಸಿಕ್ಕಳೆಂದು

ಹಿಂದಿನಿಂದ ಹುದುಗಿ ಹೋಗಿ

ತೊಡೆಯನೆರಡು ಹಿಡಿದುಕೊಳಲು,

ಅಕ್ಕ ಮರುಗಿ ಕೆಲಸ ಬಿಟ್ಟು

ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಮುದ್ದು ಕೊಡಲು,

೯೫

ಅವ್ವನಾಗದಿರಲು ಅವಳ

ನೋರೆ ಹರಿದು ಚೀರಿ ಒದರಿ

ಮೈಯ ಕೊಸರಿ ಜೋಲುಬಿದ್ದು

ನೆಲಕೆ ನುಸುಗಿ ಹೊರಳಿಹೊರಳಿ

ಕಾಲು ಹೊಸೆದು ನೋಡುವವರ

೧೦೦

ಎದೆಯನಿರಿದು, ಕಳಲಕೂಸು

ಅಳಲು ತೊಡಗಿತು-!

ಶಾಮನಬಚಿ ತಂಗಿಯಳಿವ

ಕೇಳಿ ನೋಡಲೆಂದು ಬಂದು

ಅಕ್ಕರತೆಯ ದುಕ್ಕದಿಂದ

೧೦೫

ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುದನ್ನು

ನೋಡಿ, ಸೆರಗು ಜಗ್ಗಿ ಎಳೆದು,

‘ಅವ್ವ ! ಅಪ್ಪ ಕಲೆವ, ಬಾಲೆ’

ಎಂದು ಹಟವ ಮಾಡಿಮಾಡಿ

ಕಡೆಗೆ ನನ್ನಯೆಡೆಗೆ ಬಂದು

೧೧೦

‘ಅಪ್ಪ ! ಅವ್ವ ಸಿಕ್ಕಲೆ’ಂದು

ಚಪ್ಪಳಿಕ್ಕೆ ಕುಣಿಯತಿರಲು

ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ !

ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿನಿರು ಸುರಿಯೆ
ಕಂಡು ಬೆದರಿ ಹಿಂದೆ ಸರಿದು
ಒತ್ತಿಯಿಕ್ಕಿ ಹಿಡಿದ ಕೈಯ
ಎದೆಯಲಿಟ್ಟು ನೋಡತೊಡಗಿದ !

೧೧೫

ಓಣಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕ-
ಳೋಡಿಯಾಡುವದೆ ಕಳವು;
ನೋಡಿ ಬಿರ್ರನೋಡಿ ಹೋಗಿ
ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ನಿಂದು, ಒಂದು
ಕಾಲು ಹೊರಗೆ ಇಟ್ಟು, ಹಣಕಿ
ಇಕ್ಕೆ ಇಕ್ಕೆ ನೋಡಿ ನೋಡಿ
'ಅಲ್ಲ'ವೆಂದು ಕಣ್ಣು ತುಂಬೆ
ಅಳುತ ಮರಳುವ-!

೧೧೬

ಕಂಡ ಕಂಡ ಹೆಣ್ಣುಗಳನ್ನು
ಕಂಡು ಕಂಡು ತನ್ನ ಪ್ರೇಮ-
ನಿಧಿಯೆ ಎಂದು ಕೂಗಿ ಕರೆಯೆ,
ಅವರು ಮರಳಿ ಮಗುವ ಕಂಡು,
ಕರುಳು ಕರಗಿ ಮರುಗಿ, ಹುಚ್ಚು-
ಹರುಷ ತೋರಿ ನಗೆಯ ಬೀರಿ
ಮುದ್ದ ಬೇಡಿ ಮೊಗವ ತೀಡಿ
ಕ್ಷಣದ ಮುದವ ಮನಕೆ ನೀಡಿ
ಮುಂದೆ ನಡೆಯೆ, ಅಸೆಗೆಟ್ಟು
ಮಗುವು ತನ್ನ ಕರುಳು ಕಿವುಚಿ
ಬಾಯಿ ಬಿಡುವದು

೧೧೭

೧೧೮

೧೧೯

ಅಷ್ಟನೆಂದು ಕರೆಯೆ, ಜನರು
ಮುಗ್ಧ ಶಾಮನನ್ನು ಎತ್ತಿ
ಮುದ್ದುಕೊಡಲು-ಅವನು ಹೇಸಿ,
ಮಾನಹೋದ ಮೂಗನಂತೆ
ಕೆರಳಿ, ಮರಳಿ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ,
ಮತ್ತೆ ಅವರ ತಿರುಗಿ ನೋಡಿ,
ತನ್ನ ಎದೆಯ ಗೋಳನೆಲ್ಲಿ
ತೋಡಿಕೊಳಲಿ ಎಂದು ಬಗೆದು
ಬಗೆಯು ಹೆಳವವಾಗೆ, ಕಂದ
ಮರೆಯಲಡಗುವ-!

೧೪೦

೧೪೧

‘ತಾಯಿ ಎಲ್ಲಿ ? ಎಲ್ಲಿ ? ಇವರು
ನನ್ನನೇಕೆ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು
ಮಾನಭಂಗ ಮಾಡಿಮಾಡಿ
ಚುಚ್ಚುತಿಹರು’ ಎಂದೊ ಏನೊ-
ಹುಡುಗ ಹೋಗಿ ಹಾಸಿಗೆಗಳ
ಸುರುಳಿಗಳಲಿ ಹುದುಗಿ ಅಡಗಿ
ದುಕ್ಕದಿಂದ ನಾಚಿದಂತೆ
ಮೋರೆ ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವ !

೧೪೨

ತಾಯಿ ಹೋದುದನ್ನು ಅರಿಯ,
-ಎಂತು ತಿಳಿವ ಎಳೆಯ ಮಗುವು !
ಆಟವಾಟ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು
ಸುಮ್ಮನಿದ್ದು ನೆಲದಿ ಮೋರೆ
ಇಟ್ಟು, ಏನೊ ಏನೊ ಎಣಿಕೆ

೧೪೩

ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ !

ಹಾಕಿ ಹಾಕಿ ದಣೆದು ಕೂಸು,
-ಮಾಯದಿದ್ದ ಗಾಯವಿರಲು- ೧೬೦

ನಿದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಕಣ್ಣು
ಮುಚ್ಚಿಯಿರಲು, ಕುಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ
ಬೆಳಗಿನಲ್ಲಿ ಬೀಳಲಾದ
ಪಾರಿಜಾತದಂಥ ಮುತ್ತು
ತೋಳಗಿ ತೋರುತಿದ್ದಿತು ! ೧೬೫

ಏನೊ ತೊದಲುವುದೆಂದು ಎಣಿಕೆ !
ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಹದನಿಲ್ಲ ;
ಪಾಪ! ನನ್ನ ಶಾಮನೀಗ
ಕರುಣೆ ಕರಗಿ ಮುದ್ದೆಯಾಗಿ
ಮೂರ್ತಿ ಮೂಡಿದಂತೆ ನನ್ನ ೧೭೦
ಕೊನೆಯು ಮೊದಲು ಇಲ್ಲದಂಥ
ಕರುಳಿನಳಲ ತೊರೆಯ ಮೇಲೆ
ತೇಲುತ್ತಿರುವನು-!

ದೇವ ನನಗೆ ತಾಯಕರುಳು
ಎದೆಯ ಹಾಲು ಕೊಟ್ಟರಾಗ,
ಹಾಲನೂಡಿ ಎರಕವುಣಿಸ
ಬಲ್ಲೆ-ಆದರಾದರೇನು ?
ತಾಯಿಯಲ್ಲ ! - ಹೆತ್ತು ಹಡೆದ
ಹೊಟ್ಟೆ ತಣ್ಣಗಿಲ್ಲ-ನನ್ನ
ಮುದ್ದುಶಾಮ ಎಂದಿಗೂ..... ೧೮೦
ಪರದೇಶಿ.....ಪರದೇಶಿ.....!

ಒಮ್ಮೆ ನಾನು ದುಕ್ಕದಿಂದ
ತುಂಬು ಮುಸುಕು ಹೊದ್ದು ಕೊಂಡು
ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಯಿರಲು
ಮಗುವು ಮೆಲ್ಲನೆದ್ದು ಬಂದು
ಸಿಕ್ಕಳೆಂದು ಮುಸುಕನೆಳೆದು
'ಅವ್ವ ! ಏಲು ಏಲು, ನನಗೆ
ಹೊತ್ತಿ ಹಸಿವು; ಮೊಲೆಯನುಣಿಸು'
ಎಂದು ಅಚ್ಚೆ-ಇಚ್ಚೆಬಟ್ಟು
ಎಬ್ಬಿಸುತ್ತಲಿರಲು, ನಾನು
ಮನಸು ನಾಚಿ ಜೀವ ಹೇಸಿ
ಹೃದಯ ಕರಗಿ ಕ್ರೂರತನದಿ
ಮೋರೆ ಎತ್ತದಾದೆನು - !

೧೮೫

೧೯೦

ಇರುಳಿನಲ್ಲಿ ನಿದ್ದೆಗೆಟ್ಟು,
ನಡುವೆ ನಡುವೆ ಎದ್ದು ಕುಳಿತು,
ಏನೊ ಕಂಡಂತೆ ನೆನೆದು
ಅವ್ವನೆಂದು ಹಿಡಿಯಲೆದ್ದು
ಮಲಗಿದವರನೆಡವಿಬಿದ್ದು ಆಸೆಗೆಡುವನು

೧೯೫

ಇನ್ನು ಎಲ್ಲಿಯಾಸೆ ಮಗುವೆ !
ಬನ್ನ ನಿನ್ನ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿ
ತಿನ್ನಲಿರುವದಯ್ಯೋ ! ಬಾಳಿ-
ನಳಲುಗಡಲ ಬುರುಗಿನಂತೆ
ತಡೆಯಲಿದ್ದು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ
ತೊಳಲುತ್ತಿರುವದೆ !-

೨೦೦

— 'ನನಮಾಲಿ'

ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ !

ಹೆಂಬಲ

ಅಂಬೆ ! ನಾನಿನ್ನೆಡೆಗೆ 'ಹೆಂಬಾ' ಎಂದು ಹೆಂಬಲಿಸುತ್ತಲೆ
ತುಂಬ ಕೆಂಬನಿಗರೆದು ನಂಬುತ ಬಂದೆ ಬೆಂಬಿಡದಿತ್ತಲೆ !

ತಾಯೆ! ನಿನ್ನೀಮಗುವು ಲಗುಬಗೆಯಿಂದ ನಗೆನಗುತ್ತಿವುದು
ಮಾಯಮಮತೆಯ ಮುದ್ರೆಯಿಂದವನನ್ನು ಮುದ್ದಿಸಿ
ಕಾಯ್ದುದು !

ಬಂದು ಮಾನವಜನ್ಮಕಿಂದಿಗೆ ಮಂದಬಾಲ್ಯವು ಸಂದಿತು
ಎಂದು ಮನವರಳುವದೊ ತಿಳಿಯದು ಪ್ರಾಯವಂತೂ
ಬಂದಿತು !

ತರಲಮನಸಿನ ತರುಳನಿವ ಹುರುಳುಳ್ಳ ಕೆಲಸವ ಮಾಡಲು
ಬರಲು, ತಿರುಳಿನ ಬೆರಳು ಸಿಡಿಸುತ ಹಚ್ಚು ನಿಚ್ಚಳ ಹಾಡಲು !!

—ಗಂಗಾಪ್ರಸಾದ

ಸಪ್ತಂಬರ, ೧೯೨೨

ಮುದ್ದಿನ ಬಾಲೆ

ಮುದ್ದು ಕೊಡಲು ಬರುವಂತಹ ಬಾಲೆ
ಮುದ್ದಿನ ಮುದ್ದಿನ ಮುದ್ದಿನ ಬಾಲೆ !
ನೀನಿಲ್ಲದೆ ನಾನಿರಲಾರೆ
ನೀ ಬರದಲೆ ನಾ ಬರಲಾರೆ !

ನಲ್ಮಿಯ ನೋಟವು ಒಲ್ಮಿಯ ನಗೆಯು
ಚಂದ್ರಮ ನೀನಿರೆ ಇದೆನ್ನ ಬಗೆಯು
ನೀನೆಲ್ಲಿಯೂ ಅಲ್ಲಿ ಕಮಲ !
ನೀನೇ ವಿಮಲೆಯೆ! ಈ ಕಮಲ !

೫

ಪ್ರೀತಿಯ ಚಿಲುವಿನ ತವರ್ಮನೆ
ನೀನೇ ನೀನೇ ಸ್ವರ್ಗಲನೆ !
ನೀನಿಲ್ಲದೆ ನಾನೇನಿಹೆ ತಾನೆ ?
ಬಾರೊ ! ಬಾರೊ ! ಸುಖನಯನೆ !

೧೦

ಎಂದು ಕೊಡುವನೋ ದೇವರದೇವ !
ನಿನ್ನ ನೋಡಿ ನಲಿದಾಡಲಿ ಜೀವ !
ಮಾಗಿಸೆಂದು ಬೇಡುವೆನೀ ಬಯಕೆ !
ಆಗಿಸೆಂದು ಹೊರುವೆನು ಈ ಹರಕೆ !

೧೫

ಕಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ!

ಸೌಂದರ್ಯವು ವಿದ್ಯೆಯಲಿದೆಯೆ ?

ಸೌಂದರ್ಯವು ಬುದ್ಧಿಯಲಿದೆಯೆ ?

ಸೌಂದರ್ಯವು ರೂಪದಲಿದೆಯೆ ?

ಸೌಂದರ್ಯವು ಗಾನದಲಿದೆಯೆ ?

೨೦

ಪ್ರೀತಿಯು ನೋಟವೆ ಸೌಂದರ್ಯ !

ಪ್ರೀತಿಯು ಕೂಟವೆ ಸೌಂದರ್ಯ !

ಪ್ರೇಮಜೀವಿಗಳು ಪ್ರೇಮವನರಸುತ-

ಪ್ರೇಮಿಸುವರ ಮೇಲೆ ಪ್ರೇಮವ ಸುರಿಸುತ

ತಮ್ಮಾಪ್ರೇಮವ ನೆರೆ ನೋಡಿ

೨೫

‘ಸೌಂದರ್ಯವೆ!’ ಎಂದರು ಹಾಡಿ !

ಮಾನವನಾರಿಸಲಾರನು ಚೆಲುವನು

ಆರವರರಿತರು ಚೆಲುವಿನ ನಿಲುವನು ?

ಕೊಡುವವನಿರುವನು ದೇವರದೇವ

ಆತನು ಕೊಡದಲೆ ಕಾಂಬದೆ ಜೀವ !

೩೦

— ವಿನಾಯಕ

ಅಟ

ಅಡುವೆನು ಅಟವನು ಬಗೆಯ ಬಯಲಲ್ಲಿ ?
 ನೀಡೆನಗೆ ದೇವ ! ಜಯವೇಯಾಟದಲ್ಲಿ.
 ನಾನೊಬ್ಬನೇ ಒಂದು, ಹನ್ನೊಂದು ಜನರವರು;
 ಏನು ಮಾಡಲಿ, ತಿಳ್ಳಿಯಾಡಲೈ ಕರೆಯುವರು.
 ಒಳಗಾರು ಹೊರಗೈದು ಹುದ್ದರಿಗಳವರಿಹರು. ೫
 ಒಳಹೊರಗೆ ನನ್ನೊಬ್ಬನನ್ನೆ ಬಿಟ್ಟಿಹರು.
 ಸುತ್ತಿಲ್ಲ ಮುಗಿಬಿದ್ದು ನನ್ನನ್ನು ಹಿಡಿದಿಹರು;
 ಎತ್ತ, ನಾನೆಂತು ಅವರನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವದು!
 ಇರು ಅದಕೆ ದೇವ, ಹಿಂದೆನ್ನ ರಕ್ಷಕನಾಗಿ;
 ಹೊರಿಸುವೆನು ಅವರಿಗೊಂದುಸ್ವ ಚೆನ್ನಾಗಿ. ೧೦
 ಮನವೆ ಅವರಲ್ಲಿರುವ ಹಿರಿಯಹುದ್ದರಿತಾನು;
 ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಅವನನ್ನೆ ನಾನು ಕಟ್ಟುವೆನು,
 ನೀಡು ದೇವನೆ ಇನ್ನು ಅಮಿತಧೈರ್ಯವ ನೀನು;
 ಮಾಡಿ ಬಹು ಸಾಹಸವ ನಾನು ಗೆಲ್ಲುವೆನು;

—ನಾರಾಯಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿ

ಎಬ್ರೀಲ, ೧೯೨೬

ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ !

ಚೆಲುವಿನ ಬೇಟೆ

ಹಗಲು ಮುಗಿವ ಸಮಯ; ದಿನವ ಚಿಗಿಯಲಿದ್ದ ಬಾನ್ವಿನಿಂದೆ;
ಒಗೆದು ಸಂಜೆಗೆಂಪ, ತುಂಡು-ಮುಗಿಲುಗಳಿಗೆ ಬಣ್ಣ ಬರೆದು,
ಪಸಲೆನೆಲಕೆ ಸೊಬಗ ಸಲಿಸಿ, ಹಸುರಿನೆಲೆಯ ಕಳೆಯ ಬೆಳಸಿ,
ಮಿಸುನಿವಿಸಿಲ ವಸರಿಸುತಲಿ ರಸೆಯನಾತ ರಂಜಿಸಿದ್ದ;

ಕಾಲವೇನೊ ಬಾಳ ಸೊಗಸು,
ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗು ಚಿಲ್ಲ ಬೆಳಸು,
ಬಯಸಿತದನು ಉಣಲು ಮನಸು,

೫

ಬಳಿಯಲಿರುವ ಗೆಳೆಯರನ್ನು ಬರಲು ಕರೆದೆನು;
ಹೊಳೆಯ ತಡಿಯ ತೋಟದೆಡೆಗೆ ಹೊರಟು ನಡೆದೆನು;

ಗೆಳೆಯರೊಡನೆ ಕೆಲೆದು ನಗುತೆ ಹೊಳೆಯ ಬಳಿಗೆ ಬರುತಲಿರಲು ಗಂ
ಬಲದ ಬವಿಗೆ ಹೊಂದಿಯೊಂದು ತಳಿತ ಹೊಂಗೆಮರವ ಕಂಡೆ;
ತಿಳಿಯ ಹಸುರಿನೆಲೆಯ ತಳಿರು ಬಳೆದ ಹಸುರ ಬಲಿತ ತಳಿರು
ಇಳಿದ ಬಿಸಿಲಿನೊಳ್ಳು ಹೊರೆದು ಸುಳಿವ ಗಾಳಿಗೊನೆದು ತೊನೆದು,

ಸೂಸುತಿದ್ದು ವಲ್ಲಿ ನಗೆಯ,
ಸೂರೆಗೈದುವೆನ್ನ ಬಗೆಯ,
ಮುಂದಕೆರಿಸದಾದೆನಡಿಯ,

೧೫

ತಳರ ಸೊಬಗಿನಲಿಯೆ ನೋಟ ನೆಲಸಿ ನಂದೆನು;
“ ಚೆಲುವನಿದನು ಕಳೆದು ನಡೆವುದೆಂತು ? ” ಎಂದೆನು;

ಒಡನೆ ಕೆಳೆಯರಿದ್ದರಲ್ಲೇ? ನಡೆದು ಬಿಟ್ಟವರು ಮುಂದೆ;
ತಡೆವುದೆಂತು ನಾನು ಹಿಂದೆ! ಹಾಗೆ ನಸುವೆ ನಿಂತು ಬಗೆದೆ; ೨೦
ಮನವ ಸೆಳೆದು ಕೊಂಡ ತಳಿರ ಗೊನೆಯನೊಂದ ಮುರಿದುಕೊಂಡೆ;
ಎನಿತೊ ನಲುಮೆಯಿಂದಲದನು ತನುವಿಗೊತ್ತಿಕೊಳುತೆ ನಡೆದೆ;

ಅಡಿಯ ನಿಟ್ಟಿ ಬೇಗ ಮುಂದೆ,

ನಡೆದಿರುವರ ಸಾರಿ ಬಂದೆ;

ನಡೆಯಿತೆನಿತೊ ಮಾತು ಅಂದೆ;

೨೫

ಓತು ತಂದ ಗೊನೆಯ ತಳಿರನೊಂದನೊಂದನು
ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಮರೆತು ಹರಿದು ಹಿಸುಕೆ ಒಗೆದೆನು;

ಬಂದೆವಾಗ ಬನಕೆ; ಒಡನೆ ಬಂದ ಕೆಳೆಯರವರು, ಕಲ್ಲಿ-
ನೊಂದು ಜಗುಲಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಮುಂದೆ ಸಾಗಿಸಿದರು ಮಾತು;
ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ ನಾನು, ಉಳಿದೆನವರ ಬರಿದು ಹರಟೆ; ೩೦
ಸುಳಿದು ಬರುವೆ ಬನದೊಳೆಂದು ಅಲೆದಾಡುತ್ತೆ ಹೀಗೆ ಹೊರಟೆ;

ಕಂಪಿನೆಲೆಯೆ ಗಿಡಗಳೇನು!

ಜೊಂಪಿನಲರ ಲತೆಗಳೇನು!

ಸೊಂಪ ನೋಡಿ ತಣೆದೆ ನಾನು;

ಎಡೆಯೊಳೊಂದು ಒಳುಗುಲಾಬಿ ಗಿಡವ ಕಂಡು ತಡೆದೆನು; ೩೫
ಗಿಡದೊಳಿದ್ದುದೊಂದೆ ಅರಳ ಬೆಡಗನೇನನೆಂಬೆನು?

ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ !

ಹಸುರ ತಳಿರ ತುತ್ತತುದಿಗೆ ಮಿಷುಕಾಡುತೆ ಮೆಲುಗಾಳಿಗೆ
ಎಸೆಯುವರಳ ಕಂಡು ಕಣ್ಣುಹಸಿವು ಹೆಚ್ಚಿ ನಿಂತೆ ಹಾಗೆ;
“ಹಸರು ಸೀರೆಯುಟ್ಟು ಸೆರಗ ಮುಸುಕಿ ತಾಯಿ ಮಲಗಿಸಿರಲು
“ಮುಸುಕ ಸರಿಸಿ ತಾಯಿ ನೋಳ್ವ ಹಸುಳೆಯ ಮೊಗವಿದುವೊ” ಎಂದೆ,

ನಲ್ಲ ಬಿನದದಲ್ಲಿ ನುಡಿದ,
ಲಲ್ಲೆ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ನಾಚಿ,
ನಲ್ಲೆ ತನ್ನ ಸೆರಗ ಚಾಚಿ,

ಜಿಲ್ಲ ಮೊಗವ ಮುಚ್ಚಿಕೊಳಲು ಸೆರಗು ಸರಿದು ತೋರುವ
ಗಲ್ಲದಂತೆ ಬೀರಿತರಳು ಹೊಸತು ಬಗೆಯ ಚಿಂದವ; ೪೫

“ಇನಿದು ತಿನಿಸ ನಿನಗೆ ಕೊಡುವೆ ಕುಣಿಕುಣಿಯುತೆ ಬಳಿಗೆ ಬಾರೊ’
ಎನುತೆ ಕರೆಯೆ ನಮ್ಮ ಮುದ್ದ ಮಿನುಗುನಗೆಯ ಮೊಗದಿ ಬಂದು
ಕೈಯ ನೀಡಿ ಬೇಡಲದನು ‘ಬಾಯನು ತೆರೆ’ ಎನಲು ನಾನು,
ಬಾಯ ತೆರೆದು ನಿಲ್ಲಲವನ ಬಾಯಿ ಹೀಗೆ ಹೊಳೆವುದಲೇ?’

ಹೀಗೆಯೆನಿತೊ ಮನದಿ ಬಗಿದೆ; ೫೦
ಎವೆಯಲುಗದೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆ
ನೆಟ್ಟ ದಿಟ್ಟ ಕೀಳದಾದೆ;

ಕಳೆನೆನಿತದೇಸೊ ಕಾಲ ಬಳಕ ಮೆ-ಲ್ಲ-ಕೆ
ಅಲರ ಕೊಯಿದುಕೊಂಡು ಮರಳಿ ನಡೆದೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ;

ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೂವ ಕೈಗೆ ಮುತ್ತು ಕೊಟ್ಟೆ ನೋಡದಿದೆ, ೫೫
ಒತ್ತಿಕೊಂಡೆ ಗಲ್ಲಗಳಿಗೆ, ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಮೂಸಿ ನಲಿಬೆ;
ಬೆರಳಿನಿಂದ ತಿರುಗಿಸುತ್ತಲಿ-ಮರಳಿ ಮರಳಿ ನಿರುಕಿಸುತ್ತಲಿ-
ಅರಿವು ಇರದ ತೆರದಿ ನಡೆದು ಬರುತೆ ಕೆಳೆಯರನ್ನು ಕಂಡೆ

ನಡೆದೆ ಇದ್ದಿತವರ ಮಾತು,
ಹರಟೆಗೆನ್ನ ಮನವೆಳಸಿತು, ೬೦
ವಾದಚರ್ಚೆ ಬಲು ನಡೆಯಿತು;

ಹುರುಳು ಇರದ ಹರಟೆಗಳಿಗೆ ಮನವನಾಗ ಮಾರಿದೆ;
ಅರಳಿನೆಸಳನೊಂದೊಂದನು ಹರಿದು ಹೊಸೆದು ತೂರಿದೆ;

ಕೊನೆಯ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ ಮಾತು, ದಣಿದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದೆವು ವಾದ;
“ಮನೆಗೆ ತೆರಳೆ ಸಮಯವಾಯ್ತು” ಎನುತಲೆಲ್ಲರೆದ್ದೆ ವಾಗ; ೬೫
ಕೆಳಗೆ ನೆಲದಿ ಬಾಡಿಬಿದ್ದ ಅಲರಿನೆಸಳುಗಳನು ಕಂಡೆ;
ಮರವೆ ತೊಲಗೆ ನನ್ನ ಹುಚ್ಚನರಿದೆ; ಹೀಗೆಯೆಂದು ಕೊಂಡೆ :

“ ಅಲ್ಲಿ ತಳಿರ ಮುರಿದುದೇನು!
“ ಇಲ್ಲಿ ಹೂವ ಕೊಯ್ದುದೇನು!
“ ಮಾತಿಗೆ ಮರುಳಾದುದೇನು! ೭೦

“ಒಲಿದು ತಂದ ಜೆಲುವಿನೊಡನೆ ಬರಿದೆ ಮಣ್ಣು ಬೆರಸಿದೆ;
“ಗಳಿಗೆಗಾಗಿ ಮಳಿಗೆ ಸುಡುವ ಮೂಳನಂತೆ ಮಾಡಿದೆ.”

ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ !

ಮುರಿದು ನಾನು ಕೆಡಿಸದಿರಲು ಮೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ ತಳಿರು,
ಹರಿದು ಹೊಸೆದು ಹಾಕದಿರಲು ಮಿರುಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ ಅಲರು;
ಹಲವರದರ ಚೆಲುವ ನೋಡಿ ನಲಿವನಾನುತ್ತಿದ್ದರಲೇ ? ೭೫
ಚೆಲುವ ಬೇಟೆಯಾಡಿ, ಕಣ್ಣೆ ಬಲಿಯ ಸಲಿಸಿಕೊಂಡೆನಲೇ ?

“ ಇಳೆಯ ಕಳೆಯ ಕಿಡಿಯನೊಂದು

“ ತೊಳೆದು ಬಿಟ್ಟೆ ನಾನು ಇಂದು ”

—ನುಡಿದೆನಿಂತು ಒಳಗೆ ನೊಂದು,

ಬಗೆವ ಬಗೆಯ ಮುಗಿದ ಬಾಯ ದುಗುಡವೊಗೆದ ಮೊಗದಲಿ ೮೦
ಮುಗುದನಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದೆ ಆಗಿ ನಾನು ಮಾತಿಲಿ;

* * * *

ಚೆಲುವಿಗೊಲಿದು ತಳಿರ ಅಲರ ಕೊಂಡುದೇನು ತಪ್ಪೋ ?
ಬಳಿಕ ಅದರ ಅಳಿವಿಗಾಗಿ ನೊಂದು ನುಡಿದುದೊಪ್ಪೋ ?

—ಅನಂದಕಂದ

ಜುಲೈ, ೧೯೨೯

ಲಲೈಯ ನೆನಹು

ಕಜ್ಜವಳಿದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ
ಸಜ್ಜವನೆಯ ಮಂಚದಲ್ಲಿ
ತಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿ ಕಣ್ಣು
ಕಲ್ಪನೆಯನು ಕಲಿತು ಚಲೈ
ಕೂಡೆ ದಿಟ್ಟೈ ಇದಿರು ಬಂದು
ಆಡಿ ಬಿಟ್ಟೈ ಚೆಲ್ಲ ಇಂದು
ಮೂಡಿ ಮರೆಸಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ
ಊಡಿ ಉಳಿದ ಆಟವನ್ನೂ
ಸೊಗವು ಮನವ ತಣಿಸಿತು
ಸೊಗಸು ಎದೆಯ ಕುಣಿಸಿತು

೫

೧೦

ಕಂಡ ಕನಸು
ಉಂಡ ಸೊಗಸು
ತಿಂದ ಬೆಲ್ಲ
ಬಂದ ಸೊಲ್ಲು

ಮೆಚ್ಚು ಮರೆವು ಮಂದಹಾಸ
ಕೆಯ್ಯ ಕರೆವು ನಾಣ ವೇಷ
ಚಾಚಿ ದಿಟ್ಟೈ ಬಾಯ, ಮೋರೆ
ಕಲೆಯದಂತೆ ಕೊಡುವ ಮುತ್ತು

೧೫

ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ !

ತಣಿಸದೆಂದು ಕುಣಿಸಿ ಕೊರಳ
ಮಣಿಸಿ ಹುಬ್ಬು ಇಣಿಕೆ ಕಂಡು
ಒಲಿಸಿ ಕಲೆಯುವಂತೆ ಮಾಡೆ
ಕೆನ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಅಧರ ಮೂಡೆ
ಮುದ್ರಿಸಿತ್ತು ಸುಖವನು
ಭದ್ರವನ್ನು ಶುಭವನು !

೨೦

— ಶಿವರಾಮ

ಅಕ್ಟೋಬರ್, ೧೯೨೮

ಏನಾರೆ

‘ಏನಾರೆ’ ಬೇಕೆಂಬ ಹಟವು ಕಂದನಿಗಿಂದು
 ಮತ್ತೇಕೆ ಬಂದಿತಯ್ಯಾ !
 ನಾನೇನು ಹೊಸದಿದಕೆ ಕೊಡಲಿ ? ಈ ಕೆಟ್ಟ ಹಟ
 ಸುಮ್ಮನೇ ಹೋಗದಯ್ಯಾ !
 ‘ನಿಂಗೇನು ಬೇಕಪ್ಪ ?’ ಎಂಬ ಮುದ್ದಿನ ಮಾತು
 ಹಟಕೆ ಮದ್ದಾಗಲಿಲ್ಲ !
 ಬಂಗಾರದೊಲ್ಲ ತರದಾಟಕೆಗಳಂ ಕೊಟ್ಟಿ;
 ‘ಏನಾರೆ’ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ !
 ಒಂದೊಂದು ತೋರಿಸಲು, ‘ಇದು ಒಳ್ಳೆ; ಏನಾರೆ
 ತಾರೆ’ನುತ ಕಂದನೋಡೆ ೫
 ಮುಂದಿಟ್ಟಿ ಹೊಸದೊಂದು; ಹಳೆಯದಾಯಿತು ಹೊಸದು;
 ಕಂದನದ ನೋಡೆ ನೋಡೆ.
 ಅಳುವ ಕೂಸಿನ ಕಂಡು, ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿ ‘ಹುಲಿ ಬಂತು’
 ‘ಹುಲಿಬಂತು’ ಎಂದು ಕರೆಯೆ,
 ಹುಲಿಗೆ ಅಂಜದೆ ಹಸುಳ ಲುಟುಲುಟನೆ ಬಂತು; ನಾ
 ಮುಚ್ಚಿದ ಕಣ್ಣು ತೆರೆಯೆ.
 ಏನಿದಕೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ‘ಏನಾರೆ’ ಎಂದತ್ತು
 ಬೆಂಡಾಯ್ತು ನನ್ನ ಮಗುವು;
 ‘ಏನಾರೆ’ ಎಲ್ಲಿಹುದು ? ದೇವ ! ನನಗದ ನೀಡು !
 ನಾನಲ್ಲೆ ನಿನ್ನ ಮಗುವು ? ೧೦

— ಬಿಂದುಮಾಧವ

ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ !

ಅಯೋಧ್ಯೆ !

ಆವುದೋ ಶಿಖರವನ್ನೇರುತೇರುತ ಬಂದು
ನನ್ನ ಪ್ರೇಮವ ಕೊಳುವ ಗೆಲೆಯನೊಡನೈತಂದು
ನಿನ್ನ ನೋಡಲು ಬಂದೆ; ಇದೋ ! ಕಾಣುತ್ತಿಹುದಲ್ಲ !
ಅದುವೆ ನಿನ್ನಯ ಗುಡಿಯು ಅಲ್ಲಿ ನಿನ್ನಯ ನಲ್ಲ !-

ಅಯೋಧ್ಯೆ !

೫

ಯಾವ ಧೀರನ ಕನಸು ನೀನಾಗಿ ಜನಿಸಿತಾ !
ಯಾವ ಕವಿಕಲ್ಪನೆಯು ನೀನಾಗಿ ಅರಳಿತಾ !
ಪುಣ್ಯನಗರಿಯೆ ! ಅಂತು ನಿಂದ ನಿನ್ನಯ ಮೂರ್ತಿ
ಹುಲ್ಲು ಮಾನವನ ಕನಸಿನೊಳು ಕಂಡಿತು ಪೂರ್ತಿ,-

ಅಯೋಧ್ಯೆ !

೧೦

ರಾಮರಾಜ್ಯದ ಗುಡಿಯು ನೀನಿರುವ ಗುಡಿಮೇಲೆ
ಪಾಪ ? ಪಾಪವೆ ಇಲ್ಲಿ ? ದೇವ ಕಲಿತನು ಸಾಲೆ !
ಕಾಮದಂಕುರವಿಲ್ಲ; ಸೀತೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಬಾಲೆ
ಪುಣ್ಯನಗರಿಯೆ ! ರಾಮನಾಣತಿಗೆ ಉಯ್ಯಾಲೆ !

ಅಯೋಧ್ಯೆ !

೧೫

ಇಲ್ಲಿ ನೋಡೀ ಅಯೋಧ್ಯೆಯ ನೋಡು ನೋಡು;
ದೀನ ಜನಕಾಗಿಹುದು ಅತಿದೀನ ಬೀಡು;
ಕೇಳ ಬರುವದೆ ಇಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಹಾಡಿದ ಹಾಡು?
ಕಾಣ ಬರುವದೆ ಇಲ್ಲಿ ವೈಭವದ ಆ ನಾಡು, -

ಅಯೋಧ್ಯೆ !

೨೦

ನಡುನಡುವೆ ಗುಡಿಗಳುಡುಗಣದಂತೆ ನಿಂತಿಹವು
ಆದರೀ ಸುತ್ತಿರುವ ಮನೆಗಳೇಕಿಂತಿಹವು ?
ನೋಡು; ಆ ಕಡೆ ನೋಡು ತುಂಗಶಿಖರದ ಮೇಲೆ;
ಅದು ಅಯೋಧ್ಯೆಯು ನಿಜವು; ದೇವ ಕಲಿತಹ ಸಾಲೆ !

ಅಯೋಧ್ಯೆ !

೨೫

ಅಚ್ಚಳಿಯದಿರುತಿರುವ ಈ ಕಣ್ಣ ಹಬ್ಬವೂ
ಇನಿತು ಸುಂದರವಾಗಿ ಮಿಂಚಿನೊಲು ಮಿನುಮಿನುಗಿ
ಅಳಿದು ಹೋಗುವದೆಂದು ಅರಿತವರದಾರು ?
ಕಳ್ಳನಂದದಿ ಬರುವ ಕಾಲ ಶರಧಿಯ ಜಲವು
ನಿತ್ಯವೂ ಗುಡ್ಡದೊರೆಯ ಕೊರೆದು ಒಳನುಸುಗಿ
ಆ ಅಯೋಧ್ಯೆಯ ಮತ್ತೆ ಈ ಅಯೋಧ್ಯೆಯ ನಡುವೆ
ಬಂದು ನಿಂತಿಹುದು ನೀರು !

೩೦

—ವಿವಾಹ

ಜುಲೈ, ೧೯೨೯.

ಅಗಲಿದ ಗೆಲೆಯನಿಗೆ

ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿ ಕಣ್ಣೆರೆಯುವಷ್ಟರೊಳು ಕಾಣದಾಗಿರುವ
ಹೊಸಗೆಲೆಯನೇ ಕೇಳು ಕೇಳು
ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿ ಕೊಂಡರೂ ಕೂಗಿ ಕರೆಯುವೆ ನಿಲ್ಲು,
ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು ಕೇಳು ಕೇಳು !
ಕಾಲಪುರುಷನ ವೇಳೆಗನುಗುಣದಿ ತಪ್ಪದಲೆ
ತಿರುಗುವದು ವಿಶ್ವವಿನ್ನು
ಬಾಳುವದು ಬೀಳುವದು, ನಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿಲ್ಲ;
ಬಿಡಬೇಕು ಬನ್ನವನ್ನು !
ಸಾವೆಂಬ ಕನ್ನಿಕೆಗೆ ಮುಪ್ಪು ಮುಟ್ಟುವದಿಲ್ಲ,
ಆಯುಷ್ಯದಳತೆಯಿಲ್ಲ ! ೫
ಸಾವೆಂಬ ಕನ್ನಿಕೆಯು ಕಡಿತನಕ ತರುಣಿಯೇ-
ರೋಗಗಳ ಬೇಗೆಯಿಲ್ಲ !
ಒಳಗಣ್ಣಿನಿಂದ ನಾವ್ ಕಣ್ಣೆರೆದು ನೋಡಿದೊಡೆ
ಕಾಣುವದು ದೂರದಲ್ಲಿ
ತಿಳಿಯದಾ ಬಯಲೊಳಗೆ ತಳಮಳಿಸುವರ ಮನೆಯು
ಹೊರಗಣ್ಣು ನೋಟಕ್ಕೆ ಕಾಣದಲ್ಲಿ !
ಇಂದಿಲ್ಲ ನಾಳೆ ಆ ಮುಂದಿನರಮನೆಯನ್ನು
ಮುಟ್ಟುವೆವು ನಾವೆಲ್ಲರು
ಬಂಧನದ ಬಲೆಯನ್ನು ಹರಿದು ಪಾರಾಗಲೂ
ಕಡೆಗೊಮ್ಮೆ ಜಿಗಿಯುವವರು ! ೧೦

ಕರುಣವಿಲ್ಲವೆ ಅವಗೆ ಕಾಲಕಾಲಕೆ ನೀರನೆರೆದು
 ಬೆಳೆಸಿರುವ ಈ ಗಿಡದ ಮೇಲೆ
 ಭರವಸೆಯನಿಡಬೇಕು ಹಗಲಿರುಳು ನಮ್ಮನ್ನು
 ಸಲಹುತ್ತಿರುವವನ ಮೇಲೆ !
 ತಾನೆ ಹೂಗಳಿಗಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿರುವ ಬಳ್ಳಿಗಳ
 ಮೊಗ್ಗೆಗಳ ಕೊಯ್ಪರುಂಟೆ !
 ತಾನಾಗಿಯೇ ಬಂದು ತನಗಾಗಿ ತೆರೆದಿರುವ ಕುಸುಮವನು
 ಕೊಯ್ಯಲದಕಡ್ಡಿಯುಂಟೆ ?
 ಕಟ್ಟಿರುವ ಕೈ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಕೈ ಕೊಸರಿ ನೆಟ್ಟನೇ
 ನೀರಿನೊಳು ಧುಮುಕಿಕೊಂಡೆ ! ೧೫
 ಕಟ್ಟಿ ಒಯ್ಯುವ ಕಸುವು ಕುಗ್ಗಿರಲು ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು
 ನೀನೊಬ್ಬನೇ ಮುಳಗಿಕೊಂಡೆ !
 ಹೋಗಿ ಬಾರೈ ಗೆಳೆಯ ! ಬಾಗಿ ನಮಿಸುವೆ ನಾನು-
 ಬೇಗ ನಿಮ್ಮಯ್ಯನೆಡೆಗೆ
 ತ್ಯಾಗಿಯೇ ತಾಯ್ನಾಡಿಗಾಗಿ ತನುವನು ತೊರೆದೆ
 ತೆರಳು ಸೌಭಾಗ್ಯವೆಡೆಗೆ
 ಕಡೆಯ ಕಾಲಕೆ ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕರುಣವನು
 ನಾನೆಲ್ಲಿ ಹೊಳೆಯಿಡಲಿ
 ಕೊಡಲು ಕಟ್ಟಿದ ಕವನ ಕೊಟ್ಟಿರುವೆ; 'ಶೇಷಶಾಯಿ'ಯು
 ತಾನೆ ಕಾಪಾಡಲಿ ! ೨೦

— ಶೇಷ

ಡಿಸೆಂಬರ್, ೧೯೨೪

ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ !

ಬೀಸು, ತಾಯಿ !

ಬೀಸು ತಾಯಿ ! ಬೀಸು ತಾಯಿ !

ಬೀಸಿ ಬೇಗ ಬಾರ ತಾಯಿ !

ಗುರು ಗುರು ಎಂದು ಬೀಸಿ ಬೇಸರೇಕೆ ಇಲ್ಲ ನಿನಗೆ,
ಬಾರ ಬಾರ ಎಂದು ಮೊಲೆಯಕೂಸು ಕರೆದು ಮೊರೆಯುತಿರಲು,

ಬೀಸು ತಾಯಿ ಬೀಸು ತಾಯಿ

೨೧

ಬೀಸಿ ಬೇಗ ಬಾರ ತಾಯಿ !

ನಿನ್ನ ಒಡನೆ ಕೈಯ ಹಿಡಿದ ಮರಗಳೆಲ್ಲ ಮರುಗುತಿಹವು
ಜಿನ್ನ ನಸುಕು ಮೂಡುತಿಹುದು, ನೇಸರಯ್ಯ ಬರಲು ಇರುವ-

ಬೀಸು ತಾಯಿ, ಬೀಸು ತಾಯಿ

ಬೀಸಿ ಬೇಗ ಬಾರ ತಾಯಿ !

೧೦

ಹಿಟ್ಟು ಆಗಿ ಹೂವ ಹುಡಿಯು, ಸೃಷ್ಟಿ ತಾಯಿ, ಸುತ್ತು ಮುತ್ತು
ಹುಲ್ಲು ಪಟ್ಟ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ದಟ್ಟವಾಗಿ ಬೀಳು-ರಲು-

ಬೀಸು ತಾಯಿ, ಬೀಸು ತಾಯಿ,

ಬೀಸಿ ಬೇಗ ಬಾರ ತಾಯಿ !

ಬೀಸ ಹಾಕಿದಂಥ ಜಗದ ಸೊಗಸುಗಾರ ಕಾಣದಾದ

೧೨

ಬೀಸಲಿರುವ ಬರಿಯಗಾಳಿ ಆಸೆ ತೋರಿ ಹಾಡಲಾದ-

ಬೀಸು ತಾಯಿ, ಸೃಷ್ಟಿಮಾಯಿ,

ಬೀಸಿ ಬೇಗ ಬಾರ ತಾಯಿ !

—ರಂಗನಾಥ

ಅಗಸ್ಟ, ೧೯೨೯

ಕಂಞು

ಹೇವ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟುಹುದು
ಜೀವ ಜಡವಾಗಿಹುದು !
ನೋವು ಸಾಕಾಗಿಹುದು
ಸಾವು ಬೇಕಾಗಿಹುದು !

ಜಡಿಯೆ ಸಿಡಿಲಿನ ಮಳೆಯು
ಕಡಿದು ಬಿದ್ದಿತು ಸುಳಿಯು !
ಮೊಗ್ಗೆಯರಳಲೆ ಇಲ್ಲ
ಸುಗ್ಗಿಯಾಗಲೆ ಇಲ್ಲ !

೫

ಎಲರ ನಾಡಿನ ಸುದ್ದಿ
ತಿಳಿದು ಹೇಳುವರಾರು ?
ಉಲುವು ಬರುತ್ತಿದೆ ನಿನ್ನ
ಚಿಲುವನರುಹುವರಾರು ?

೧೦

‘ಮನದೊಳಗೆ ಮರುಗೇಕೆ
ನೆನಹಿನೊಳು ನೋವೇಕೆ ?
ಬಂದ ಒಡವೆಯು ನೋಡೆ
ಎಂದಾರೆ ಅಡಗುವದೆ !’

೧೫

ಎಂದು ಒಳಗಿಂದೊಳಗೆ
ಒಂದು ನುಡಿಯೇಳುವುದು;
ಅಂದರೂ ಮಿಡುಕಿಹುದು
ಬಂಧನವು ಬಿಗಿದಿಹುದು !

೨೦

ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ !

ಏನು ಮಾಡಿದರೇನು
ಏನು ನುಡಿದರೆ ಏನು ?
ನಿನ್ನ ಮೀರುವರಿಲ್ಲ
ಅನ್ಯಶರಣರು ಇಲ್ಲ !

ನಿನ್ನ ಲೀಲೆಯ ಗುಟ್ಟು
ಬನ್ನ ಬಡಿಸುತಲಿಹುದು !
ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೆಯಾಟ
ಇನ್ನು ಸಾಕೆಲೊ ದೇವ !

ಮಾರ್ಚ್, ೧೯೨೯

—ರಾಮದಾಸ

ಹೇವವಿರಲಿ !

ಆಗಸದ ಹಂದರದಿ ಇಳಿಬಿದ್ದ ಹಣ್ಣನ್ನು
 ಸಾಗಿ ನೀ ಹರಿಯುತಿರಲು
 ಭೋಗದಾಶೆಯು ಬೇಡ; ಕೈಗೆ ಬಂದಾ ಹಣ್ಣು
 ಬಾಯಿಯಲಿ ಬೀಳದಿರಲು
 ಭೋಗಪುರದಾಲಯದ ಬಾಗಿಲಕೆ ಬೀಗವಿದೆ;
 ಕೂಗು; ಕದ ತೆರೆಯದಿರಲು
 ಯೋಗಪದಗಳ ಹಾಡು; ಬೀಗ ಬಿಚ್ಚುವದು ನೀ
 ಬಾಯಾರಿ ಬಿದ್ದು ಬಿಡಲು
 ನಿನಗೆಂದೆ ಬಗೆಯದಿರು; ಮಿಡಿಯು ಹಣ್ಣಾಗುವದು
 ಮೊಗ್ಗು ಹೂವಾಗುತಿಹುದು
 ತನಗೆ ಆ ತುಂಬಿತುಳುಕುವ ರಸವು ಹಿಡಿಸದಿರೆ,
 ಒಡೆದಿಂತು ಚಿತ್ರಿಸುವದು !
 ಹಕ್ಕಿಪಕ್ಕಿಗಳೆಲ್ಲ ಇಂಚರಕೆ ಮನಸೋತು
 ನಿನ್ನ ಬೆನ್ನಟ್ಟುತಿರಲು
 ಉಕ್ಕಿಬರುತಿಹ ನಿನ್ನ ಭಾವಗೀತೆಯ ಹಾಡು;
 ನಿನ್ನವರೆ ಕೇಳದಿರಲು
 ನಡುಹಗಲಿನಲ್ಲಡರಿ ಬರುವ ಮೋಡಗಳಾಚೆ
 ನಲಿಯುತಿಹ ನೇಸರಿರಲು
 ಕುಡಿಯ ಕತ್ತರಿಸೇಳು ನಿನ್ನ ನಡುವನೆ ಸೊಡರು
 ಕಳೆಗುಂದಿ ಕೊರಗುತಿರಲು

೫

೬೦

ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ !

ಜೀವ ಜಾನಿಸಿನೋಡು; ಒಡಹುಟ್ಟಿದವರೆಲ್ಲ
ಹೊಡೆದು ಹೊರಗಟ್ಟುತ್ತಿರಲು
ಜೀವನದ ಜೋಗುಳವ ಹೇವದಿಂದಲೆ ಹಾಡು,
ಕಾವ ಕಾಪಾಡುತ್ತಿರಲು !

ನವೆಂಬರ್, ೧೯೨೫

— ಬಿಂದುಸೂಧನ

ಶೃತಾಶ್ರುತವೀಣಾರವ

ಮಿಂಚಿನಂದದಿ ಹೊಳೆದು ಹರಿಯುವವಳಾರೇ ?
ಚಂಚಲೆಯೆ ! ಚಲಮಲನೆ ಚರಿಸುವವಳಾರೇ ?

ಮೆಯ್ಯಿಲ್ಲದವಳೆ, ನೀ ಮೈದೋರಿದಂದು
ಮೆಯ್ಯರೆಯಿತೀ ಜಗವು ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಸಂದು !

ನಿಂತಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವುದ ನೀನರಿಯದವಳು
ನಿಂತಲ್ಲಿಯೇ ನೆಲವ ನಿಲಿಸಬಲ್ಲವಳು !

೫

ಸಪ್ತಭಂಗಿಗಳಿಂದ ಸುಳಿದಾಡುವವಳು
ಸುಪ್ತಿಯಲಿ ಸರ್ವವನು ಸೆರೆಹಿಡಿಯುವವಳು !

ಮೂಗೆಯೆಂಬೆನೆ ಮೆಚ್ಚು ಮಾತಾಡುವವಳು
ಮೂಗುವಡಿಸುವಿ ನುಡಿಯ ನೀನದೆಂಥವಳು ?

೧೦

ಯಾವದೇಶದ ಹೆಣ್ಣೆ ? ಯಾವ ಭಾಷೆಯಿದು ?
ಅಕ್ಷರಕ್ಕಿದು ತಾನೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿಹುದು !!!

* * * *

ನಿನ್ನನೆಲ್ಲಿಯೂ ಎಂದೂ ನೋಡಿದಂತಿಹುದು
ನಿನ್ನ ನುಡಿಯಲ್ಲೊಮ್ಮೆ ಆಡಿದಂತಿಹುದು

ಕೇಳುತಿರುವಂತೆಯೇ ತಿಳಿಯುವಂತಿಹುದು
ಹೇಳಬೇಕೆನುತಲೇ ತಿಳಿಯದಂತಹದು

೧೫

ಯಾವ ದೇಶದ ಹೆಣ್ಣೆ ? ಯಾವ ಭಾಷೆಯಿದು ?
ಅಕ್ಷರಕ್ಕಿದು ತಾನೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿಹುದು !!!

ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ !

ಆಪ್ತಳಂದದಿ ನಿನ್ನ ಮರೆಗಿರುವಳಾರು ?
ಗುಪ್ತಗಾಮಿನಿಯಾಗಿ ಗಮಿಸುವವಳಾರು ೨೦
ನಿನ್ನ ಮೋರೆಯ ಮೇಲೆ ಅವಳ ಕುರುಪಿಹುದು
ನಿನ್ನ ನೋಡಿದ ಮನಕೆ ಅವಳ ನೆನಪಹುದು !
ಅವಳ ಬಣ್ಣಿಸಬಲ್ಲ ಬಾಯಿ ನನಗಿಲ್ಲ !!
ಅವಳ ಬಿಟ್ಟಿರಬಲ್ಲ ಶಕ್ತಿ ನನಗಿಲ್ಲ !!!
ಮಿಂಚಿನಂದದಿ ಹೊಳೆದು ಹರಿಯುವವಳಾರೇ ? ೨೫
ಚಂಚಲೆಯೆ ! ಚಮಕಿಸುತ ಚಲಿಸುವವಳಾರೇ ?

— ಚೆನ್ನಮಲ್ಲ

ಮೇ, ೧೯೨೩

ಇಂಚರಂ

ಇದು ಕಿವಿಗೆ ಸೊದೆ ಮನಕೆ ಸಂತರ್ಪಣಂ ! ಪೇಳೆ |

ಇದು ನಿನಗೆ ಸಮನಿಸಿದುದೆಂತಮ್ಮ ! ನೋಂಪಿಯಾ-|

ವುದನೆಸಗಿ ಪಡೆದೆಯೀ ಸವಿಗೊರಲನೆನಿತೊಂದು

ಮೋಹನವೊ ಈ ದನಿಯೊಳು ! ||

ಮುದಮಿಲ್ಲಿ ಮುದಮಲ್ಲಿ ಮುದಮೆತ್ತಲುಂ ನಾದ-|

ಮಿದು ತುಂಬಿದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ! ನವಸುಮಂಗಳ ಮೆಲ್ಪು ೫

ಮೃದುಸಮೀರದ ತಣ್ಣ ಬೆಳ್ಳಿಂಗಳಿನ ನುಣ್ಣು

ಸೊಗಸಾಗೆ ಕೂಡಿದವು |

ಬಗೆಯಂಚೆಯಿಂಚರದ ತಿಳಿಗೊಳದ ತೆರೆಗಳೊಳೆ |

ವುಗುತಂದು ತಲ್ಲಿನಮಾದವುದು ಸಂಸೃತಿಯ |

ಬಿಗುವು ಸಡಿಲಾದವುದು ಸಂತತದೊಳಿಂತಿರಲ್

ಬೇಕಲೇ ! ಹಾಡು ತಾಯೀ !

ಭಗವಂತ ನೀನಿಂತು ತಿಳಿಗಣ್ಣೆ ತೋರ್ದಪಯ್ | ೧೦

ಬಗೆವಗೆಯ ಸೊಂಪಿನೊಳ್ ! ನೀನಲ್ಲದೊದವುವುದೆ

ಸೊಗಮಿನಿತು ನಿರ್ಮಳಂ ? ಮುಗಿಸದಿರ್, ಮುಗಿಸದಿರು !

ಹಾಡಮ್ಮ ಹಾಡು ಹಾಡು !

ತಂಗಿ, ನೀಂ ತಣಿಸಿದ್ದೆ ಗೀತದಿಂದೆನ್ನಂತ-|

ರಂಗಮಂ ! ನಿನ್ನ ನಾನೇನೆಂದು ಪರಸುವೆಂ ? |

ಹೆಂಗುಸಿಗೆ ಕೂರ್ಪ ನಲ್ಲನೆ ಸಕಲಸಂಪತ್ತು !

ಪೂರ್ವಕೃತ ಸುಕೃತದಿಂದೆ ೧೫

ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ !

ತಂಗದಿರನೆಂತಂತು ಮೃದುಲಸ್ವಭಾವನಂ ।
ನೀಂ ಗಡಾ ಪಡೆದೆಯೊ ಇನಿಯನಂ, ನಿನಗಿನ್ನು ।
ಮಂಗಳೆಯೆ ! “ಈಷ್ಠಿತಂ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತಮಸ್ತುತೇ”
ಎಂಬುದೇ ಎನ್ನ ಪರಕೆ !

—ಸಾಲಿ ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯ

ಜಾನೇವರಿ, ೧೯೨೮

ಚೆಲುವು-ಒಲವು

೧

ಚೆಲುವು ಹಿರಿಯದೋ ?- ಹೃದಯ-

ದೊಲವು ಹಿರಿಯದೋ ?

ಚೆಲುವಿನಲಿಯೆ ಒಲವು ಇಹುದೋ ?

ಒಲವಿನಲಿಯೆ ಚೆಲುವು ಇಹುದೋ ?

ಇನಿಯನಗಲ ನೆನಸಿ ನೆನಸಿ ಮನೆಯಲಿರಲು ಬೇಸರೆನಿಸಿ,
ದಣಿದ ಮನವ ತಣಿಸಲೆಣಿಸಿ, ಬನಕೆ ಹೋಗಲೆನುತೆ ನಡೆದೆ;
ತಳಿರಿನೊಳುಪ ಕಂಡು ಕುಣಿದೆ, ಅಲರ ನಗೆಯ ನೋಡಿ ನಲಿದೆ,
ಚೆಲುವ ಬನದೊಳುಲಿದೆ, ಅಲಿದೆ, ಅಳಲ ಕೆಲವು ಗಳಿಗೆಯುಳಿದೆ;
ಇರಲು ಇಂತು ಏತಕೇನೊ ! ಬೆರೆತು ಹೊಯ್ದು ಬಗೆಯ ನಲಿವು,
ಕೊರತೆಯೇನೊ ಬೆರೆತ ತೆರದಿ, ತೋರಿತಾಗ ಬನದ ಚೆಲುವು
ತಳರು ಕಣ್ಣ ಕುಣಿಸದಾಯ್ದು, ಅಲರ ನಗೆಯು ತಣಿಸದಾಯ್ದು,
ಬನದ ಬೆಡಗದೆಲ್ಲಿ ಹೋಯ್ದೊ ? ಮನೆಗೆ ಬಂದೆ ಹಾಗೆ ಮರಳಿ;

೫

೧೦

ಚೆಲುವು ಹಿರಿಯದೋ ?- ಹೃದಯ-

ದೊಲವು ಹಿರಿಯದೋ ?

ಬಗೆದು ಬಗೆದು ನಲ್ಲನಗಲ ದುಗುಡ ಮಿಗಲು, ಕಂಬನಿಗಳು
ಒಗೆಯುತಿರಲು, 'ಗಾನದಿಂದೆ ಬಗೆಯು ಸೊಗಸಬಹುದು' ಎಂದೆ;
ಕೊಳಲ ನುಡಿಸಿ ಅಳಲ ಮರೆತೆ, ಉಲಿಯೆ, ವೀಣೆಯದಕೆ ಬೆರೆತೆ;
ಮೆಲವು ಬಲಿದ ರಾಗದೋರಿ ಕಳೆದೆ ಕಾಲ ಸೊಗವ ಸಾರಿ;
ಇದ್ದುದಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಹೃದಯ ಎದ್ದು ನಡೆಯಿತೆಲ್ಲಿಗೇನೊ !
ಬಿದ್ದು ಹೋಯ್ದು ಗಾನದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಸೊಬಗದೇತಕೇನೊ !

೧೫

೨೦

ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ !

ಕೊಳಲ ಸವಿಯೆ ತಿಳಿಯದಾಯ್ತು ವೀಣೆಯುಲುಹು ಕಾಣದಾಯ್ತು,
ಜಿಲುನ ರಾಗದೆಳೆಯೆ ಹೋಯ್ತು, ಮಲಗಿ ಬಿಟ್ಟಿ ಹಾಗೆ ಮರಳಿ;

೨

ಜಿಲುವು ಹಿರಿಯದೋ ?- ಹೃದಯ-

ದೊಲವು ಹಿರಿಯದೋ ?

ಎಳೆಯ ಚಿನ್ನನೊಬ್ಬನಿಂದು ಉಲಿದು ನಲಿದು ಆಡಿಸಾಡಿ ೨೫

ಕುಳಿತ ಜನರ ಕಣ್ಣು ಮನವ ಸೆಳೆದುಕೊಂಡ ಸೊಬಗನೂಡಿ;

ನೆರೆದ ಮಂದಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕರಿಯ ಕೂಸನೆತ್ತಿಕೊಂಡ

ಗರತಿಯೊಬ್ಬಳವನ ಮೆಚ್ಚಿ ಕರೆದಳೆಡೆಗೆ ಆಗಿ ಹುಚ್ಚಿ

ಗದ್ದ ಮಿಡಿದು ಮೈಯ್ಯ ತಡವಿ ಮುದ್ದನೀಯಲಿರಲು, ತನ್ನ

ಮೊದ್ದು ಕೂಸು ಕೂಗಿ ಅಳಲು ಇದ್ದುದಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಅವಳು ೩೦

“ಅಮ್ಮ! ನನ್ನ ಹಡೆದ ತಾಯೆ ! ಸುಮ್ಮನಾಗೆ ಸೊಗದ ಕಣೆಯೆ !

ಅಳುವರೇನೊ ? ಕಣ್ಣು ಮಣೆಯೆ ! ಮೆಲುಪುಮಾತಿನರಸುಗಣೆಯೆ !

ಎತಕಳುವೆ ನನ್ನ ಕಂದ ! ನಿಲ್ಲಿಸಳುವ ನಗುವ ಚಂದ !

ಕೊರಳ ಹೊನ್ನಸರದ ರನ್ನ ! ತೊಳೆದ ಮುತ್ತಿ ! ಹೊಳೆವ ಚಿನ್ನ ! ”

ಎಂದು ಮಗುವನೆದೆಯಲಿಟ್ಟು ಒಂದೆಸಮನೆ ಮುತ್ತ ಕೊಟ್ಟು ೩೫

ಕಂದನನ್ನು ಸಂತವಿಟ್ಟು ನಲಿವ ಪಡೆದಳು;

ಅಂದದೋರಿದೆಳೆಯ ಚಿನ್ನ ಬಂದು ಬಳಿಗೆ ನಿಂದು ಇರಲು

ಮುಂದೆ ಕರೆದು ಮುದ್ದನಿಡಲು ಮರೆತೆ ನಡೆದಳು;

ಜಿಲುವು ಹಿರಿಯದೋ ?- ಹೃದಯ-

ದೊಲವು ಹಿರಿಯದೋ ?

೪೦

ಜಿಲುವಿನಲಿಯೆ ಒಲವು ಇಹುದೋ ?

ಒಲವಿನಲಿಯೆ ಜಿಲವು ಇಹುದೋ ?

—ಅನಂದಕಂದ

ಮಾರ್ಚ್, ೧೯೨೯

ಒರ್ವಡೇವಿ

“ಉರಿವ ಸೂರ್ಯನ ಕಣ್ಣು ಸಹ ಕುಕ್ಕಿಸುವ ರನ್ನೆ
 ನೀನಾರು ದುಂದುಗಾರ್ತಿ ?
 ವೈಯ ನಿಂಬೆಯ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಬೀರುವ ಹೆಣ್ಣು
 ನೀನಾರು ಹೊನ್ನಹುಗಾರ್ತಿ ?
 ಹೊಂಗೇದಿಗೆಯ ಸುಳಿಯ ಹಾಗೆ ಸುಳಿಯುತ ಬರುವ
 ನೀನಾರು ಚಂದಗಾರ್ತಿ ?
 ಜಗಮುಕುಟದಲ್ಲಿ ಹೊಂಗರಿಯಂತೆ ನರ್ತಿಸುವ
 ನೀನಾರು ಚಿಲ್ಲಗಾರ್ತಿ ?
 ಹೆಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಮುಂದೆ ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣಗಳಿದ್ದ ಚಾಪ
 ಮೂಡಿಸುತ ಬರುವೆ !
 ಹೆಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಹಿಂದೆ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕಗಳನ್ನು
 ಚಲ್ಲುಚಲ್ಲುತ್ತಲಿರುವೆ !
 ಬಂದ ಬಂದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಚಂದನದ ಚಂದವನು
 ಸೂರೆಮಾಡುತ್ತ ತರುವೆ !
 ನಿಂದನಿಂದಲ್ಲೆಲ್ಲ ನಂದನದ ನಂದನವ
 ಧರಿಸುವದು ಸಕಲ ಪೊಡವಿ !
 ನುಡಿನುಡಿಗೆ ಮುತ್ತುಗಳನುಗುಳುಗುಳಿ ಮುದ್ದು
 ಮಂಟಪವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆ !
 ನೋಟ ನೋಟಕೆ ಚಿನ್ನ ಮಿಂಚುಮಿಂಚಿನ
 ಹೊನ್ನಿನಂಚನ್ನು ಹೆಣೆಯುತ್ತಿರುವೆ

೫

೧೦

ಹಕ್ಕಿಹಾರುತಿದೆ !

ಪುಟನಡಿಗಿಯಾಟಕ್ಕೆ ಚಕ್ಕಂದದೋಟಕ್ಕೆ
ಮಾಟ ಸೆಲೆ ಪುಟಿಸುತಿರುವೆ !
ಮುಗುಳ ನಗೆಬಗೆಯನ್ನು ಮಿಗಿಯೊಗುತ ಜಗದಲ್ಲಿ
ಮುಗುಳುಗಳ ಚಿಗಿಸುತಿರುವೆ !

* * * *

“ನಾಡಿನೊಡೆಯನ ಬೊಕ್ಕಸದ ಗುಟ್ಟು, ಪೊಡವಿಯೊಡಲಿನ
ಕಣಿಯ ಕರಣೆ ನಾನು !

ಚಿನ್ನರನ್ನದ ತಳವು, ಹಾಲುಬೆಳ್ಳಿಯ ಹೊಳವು,
ಮುತ್ತುಗಳ ನೀರು ನಾನು !

ಒಕ್ಕಲಿಗರಕ್ಕರದಿ ಹರಹರಿಸಿ ಬರಬರುವ
ಮಳೆಬೆಳೆಯ ಭರವು ನಾನು

೧೫

ಸುಗ್ಗಿ ಹರವುವ ಹರೆಯ ಬಾಳು, ಹೂಗಳ ಹುರುಳು
ಹಾಲ್ದಿನೆಯ ತಿರುಳು ನಾನು !

ನಲ್ಲರನು ನೋಡಿ ನೆರೆನಾಚಿ ನಿಲ್ಲುವ ನಲ್ಲಿಯರ
ಗಲ್ಲಕೆಂಪು ನಾನು !

ಮದದಾನಿಯೊಲು ನಡೆವ ಮಾನಿನಿಯ ಕೈಯುಗುರ
ಮದರಂಗಿ ಕೆಂಪು ನಾನು !

ತಾಯಿ ಸಲೆ ಚುಂಬಿಸುವ ಬಾಲಕನ ಚಂಬವಳ
ತುಟಿಯ ಕಡುಗೆಂಪು ನಾನು !

ಸಂಜೆ ಮುಂಜಾವುಗಳ ಕೆಂಬಾನ ಹೊಂಬಣ್ಣಗಳ
ಶಾಂತಿಕಾಂತಿ ನಾನು !

೨೦

ಎಳೆ ಹುಲ್ಲು ಹೆಚ್ಚನೆಯು, ಗಿಳಿಚುಂಚು ಕೆಚ್ಚನೆಯು
ಕಣ್ಣೋಗೆ-ಕವ್ವು ಗೀಚು !

ಚಣ ಚಣಕೆ ಪಾರ್ವ ಪಾತರಗಿತ್ತಿವಕ್ಕಗಳ

ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣಗಳ ಹುಚ್ಚು !

ಬಲುಜೊಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕೆಗಳ ಚಿಕ್ಕಮಕ್ಕಳ ತಾಯ-

ಸ್ವರ್ಣದಿಯ ಬಸುರ ಕೆಚ್ಚು !

ಬಳ್ಳಿಬೆಳಕನು ಬೀರ್ವ ಕೋಲುಮಿಂಚಿನ ನಾಚು,

ನನ್ನ ಮಾನಸದ ಮೆಚ್ಚು !

ಎಲ್ಲಗ್ರಹಗಳ ಸೊಗಯಿಸುವ ಬೆಳಕು, ವಿಶ್ವ-

ಚಿತ್ರವ ಬರೆವ ಬಣ್ಣ ನಾನು

೨೫

ಜಗದಿ ಜಿನುಗುವ ಜಿನುಗು ಬೆಳಕಜಿನುಗನು ನೋಡಿ

ಬೆರಗಾದ ಕಣ್ಣು ನಾನು !

ಸಕಲ ವಿಶ್ವದ ರೂಪು-ನನ್ನ ಜರಿಯುವ ಮನುಜ

ಹಾಳಾದ ಬಾಳಿನವನು ;

ನನ್ನಾಳು ಬಲುಮರುಳು, ನನ್ನನಾಳುವ ಧೀರ

ವೀರ ನಿಜ ಜಾಣನವನು ! ”

—ರಾಮಚಂದ್ರ

ಅಗಸ್ಟ, ೧೯೨೦

ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತ್ತಿದೆ !

ನಸುಕು

“ಜಗಕೆಲ್ಲ ಬಿದ್ದಿತ್ತು ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿರುಳೆಂಬ
ಕಂಪಾದುದೊಂದು ಕನಸು !
ಹಗಲಿನ್ನು ಬಂದು ಬೆಳಕಿನ ಸೊಬಗು ಬೆಳಗುವದು;-
ಕನಸು ಆಗುವದು ನನಸು !
ಕನಸು ಕನಸೆಂದು ಕಂಗಳರು ಕನಕರಿಸುವರು;-
ಕನಸು ಕನಸಾಗಬಹುದೇ ?
ಜನಿಸದಿರೆ ಕನಸಿನೊಳು ನನಸು, ನೆನಸಿನ ಜಗವು
ಕನಸಾಗಿ ಸಾಗಬಹುದೇ ?

ಕನಸು ನನಸಿನ ಕಸುಕು, ನನಸು ಕನಸಿನ ನಸುಕು ”
ಎಂಬ ಸವಿಗವನವನ್ನು
ಇನ್ನಿದಾಗಿ ಕಟ್ಟುತ್ತಿಹ ಕವಿಯಾಗಿ ಒಪ್ಪುವದು
ಬೆಳಗುಮುಂಜಾವು ಮುನ್ನು !
ಚಿಕ್ಕೆಯಾಗಿರುಳೆಲ್ಲ ಮುಗಿಲಲ್ಲಿ ನೆಗೆಮೊಗದಿ
ಆಟವನ್ನಾಡಿ ದಣಿದು
ಹಕ್ಕಿಯಾಗೀಗ ಸಲೆ ಹಾಡುತ್ತಿಹನಿಂಪಾಗಿ
ದೇವ ತಾ ಮನದಿ ತಣಿದು !
ಅಂದಲರ ಕಂಪಿನಿಂ ತಣ್ಣೆಲರ ತಂಪಿನಿಂ
ಪಾಡುಗಳ ಪೆಂಪಿನಿಂದ
ಕೆಂದಳರ ಕೆಂಪಿನಿಂ ಸೊಬಗೊಗೆವ ಸೊಂಪಿನಿಂ
ಮೈದೋರ್ವಲಂಪಿನಿಂದ

ಒಪ್ಪಾಗಿ ಚಿಗುರುತಿಹೆ ಮೂಡಲದ ಬೆಳಕಿನೊಳು
ಸೊಗಸುಳ್ಳ ಮನದಲಿಂದು
ಒಪ್ಪುತಿರುವದು ಬೆಳಗುಮುಂಜಾವು ನುಣ್ಪುಳ್ಳ
ಬೆಳಕನೀರಿದ ಮಿಂದು !
ಜೊಕ್ಕಟವದೆಂತಹದೊ ! ಈ ಬಗೆಯ ಬೆಳಗು
ಮುಂಜಾವಿನಾ ಸೊಬಗು-ಸೊಗಸು
ಅಕ್ಕ ನಸುಕೇ, ಅಕ್ಕರದಿ ನಕ್ಕು ನನ್ನ
ಅಂತಃಕರಣದಲ್ಲಿ ಒಗಿಸು !

—ಪ್ರಶ್ನಾದ

ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತ್ತಿದೆ !

ಕೃಷ್ಣ

ನೆಲದೆಂಗು ಸೀಯಾಳಿ ! ನೆಲದಾಯಿ ಮೊಲೆಹಾಲೆ !
ನೆಲಸೋಗೆಗಂಬನಿಯೆ ! ನೆಲನಿಲಿಂಪರ ಗಂಗೆ !
ನೆಲದ ಚೆಲು-ನಲಿವುಗಳ ತೀರಗಳ ನಡುಹರಿವ
ಅಮರರವ್ಯತದ ಧಾರೆಯೇ !

ಸಲಹೆಗಳ ಕಡಲಿಂಗಿ ಕೊಡಹೊರಟಿ ರಸವಂತಿ !
 ಸಲೆ ಸಲುಹೆಗಾತಿ ! ಸಲ್ಲುವಿಯಲ್ಲೆ ಮುದ್ದಾಗಿ !
 ಚಿಲುಹಾಲುದೆನೆ ಮುತ್ತುಗಳ ಮುಡಿದ ಮುತ್ತೈದೆ-
 ಬೆಳವಲದ ಬೈತಲಂತೆ !

ಬೆಂಗದಿರ-ತಂಗದಿರ ಚಿಕ್ಕೆಗಳ ಚಿನ್ನೆಸೆವ
ಬಂಗಾರ-ಹೂಚೆಟ್ಟು ಕಟ್ಟಿರುವ ತೊಟ್ಟಿಲಲಿ
ಸಂಗಾರ ಸಡಗರದಿ ಕುಳಿತಿರಲು ಜೋಗುಳವ
ಪಾಡಿ, ತಂಗಾಳಿ ತೂಗಿ;

ಇಂಗಿತದ ಇಂಗಿತವು ಕಂಗೊಳಿಸೆ ಕಂಗೊಳಿಸೆ
ಭಂಗದಂತಹ ಬೆಡಗು ಮುಂದಮುಂದಕೆ ಬಂದು
ಮಂಗಲಾಂಗನೆ, ನಿನ್ನ ಬಲಗೊಂಬೆ ಬಲಗೊಂಬೆ
ಎಂದು ಮುದ್ದಾಡಿತೆನ್ನ !

೧೫

ಚಿದಂಬರ

ನೀಲಗಿರಿ

ಮೂಡಲ ಪಡುವಲ
'ಗಿರಿ'ಗಳ ಸಾಲಿನ
ವನಗಳ ಮಾಲೆಯ
ತಳದಲಿ ತೊಳಗುವ

ಚಿನ್ನ ರನ್ನವಿದು ಹಾ !

೫

ರನ್ನ ಚಿನ್ನವಿದು ಹಾ !

ಕನ್ನಡ ಕಡಲಿನ
ಕಂದನು ಕೃಷ್ಣನು
ನಿಜವನಮಾಲಾ-
'ನೀಲ'ರತ್ನವನು
ತನ್ನಯ ತಾಯಿಗೆ
ಒಪ್ಪಿಸಿದಂತಹ

ಒಪ್ಪೆಂತಹದಯ್ಯಾ ?

ಒಪ್ಪೆಂತಹದಯ್ಯಾ !

೧೦

*

*

*

ಕನ್ನಡ ತಾಯಿಯ
ಮೋದದ ಪಾದದ
ಬಳಿಯಲಿ ಬಂದಂ-
ಗಳದಲಿ ಆಡಲು

೧೫

ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತ್ತಿದೆ!

ವಿಶ್ವಾನಂದದ
ನಂದನರಿಗೆ
ವಿಧಾತ ಗೃದಿಹ
ನಂದನವನ-ಅ-

೨೦

ನಂದನವನವಯ್ಯಾ !
ನಂದನವನವಯ್ಯಾ !

—ಪ್ರಶ್ನಾಪದ

ಫೆಬ್ರವರಿ, ೧೯೨೯

ಬೇಸಗೆ

ಕಾಡುಗಲ್ಲು ಬೆಮರುವಂತೆ
ಮೋಡವೆಲ್ಲ ಕರಗುವಂತೆ

ಆಡುತಿಹನು ರವಿಯು ಗಗನದಂಗಳಲ್ಲಿಯೇ
ನಡೆಯುತಿಹನು ಹುಡುಗನಂತೆ ಬಯಲಿನಲ್ಲಿಯೇ !

ಎನು ಹಗಲು, ಉಲಿವೆ ಇಲ್ಲ
ಎನು ಇರುಳು ಬೇಸರಿಲ್ಲ

೫

ಹೊತ್ತು ಮುಳುಗಿ, ಸತ್ತುಸತ್ತು ಉಳಿದೆವೆಂಬರು
ಮುತ್ತಿನಂಥ ತಾರೆಗಳನು ನೋಡಿ ನಲಿವರು

ಕುಸುರುಗೆತ್ತಿನಂಥ ಚಿಗುರು
ಹಸುರು ಹಚ್ಚ ಅಂಥ ಮೊಗರು

೧೦

ನೊಸಲು ಬೆಮರ ಮುತ್ತಿನಿಂದ ಬೆರಗುಗೊಳಿಪುದು
ಬಿಸಿಲು ಬೆಳ್ಳಿವಾಸಿನಂತೆ ಮಿರುಗುತಿರ್ಪುದು !

ಯೋಗಿ ಇರಲಿ, ರೋಗಿ ಇರಲಿ
ಭೋಗಿ ಇರಲಿ ತ್ಯಾಗಿ ಇರಲಿ

ಉಡಿಗೆ-ತೊಡಿಗೆ-ವಸನ-ವಸ್ತ್ರ ಬೇಡವೆನಿಪುದು
ಮಡಿಕೆ ನೀರು ಹುಳಿತಿಳಿಗಳು ಬೇಕು ಎನಿಪುದು

೧೫

ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ !

ಅಡವಿಯೆಲ್ಲ ಕಾಳನಂತೆ

ಗಿಡಗಳೆಲ್ಲ ದೀನರಂತೆ

ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು-ನಿಂತು ತಪಿಸುತ್ತಿರುವವು

ಮಿಸುಕಿ ಮಿಸುಕಿ ಶಾಂತಿಯಲಕೆ ಬಾಯಬಿಡುವವು ೨೦

ಕಳೆಯನುಳಿದ-ಗರ್ಭವತಿಯು

ಬಿಳಿಯ ಮೋಡ-ಮಂದಗತಿಯು

ಬೆವರು ಬೆರೆತು ಮೋರೆ ಒರಿಸಿ ಸಾಗುವಂತೆಯೇ

ತವರು ಮನೆಗೆ ಹಡೆಯಬರುವ ಸೊಸೆಯರಂತೆಯೇ !

ಮದುವೆಮುಂಜೆಗಾಗಿ ಹೊರಟೆ

೨೫

ಮುದಿತರಂತೆ ಸಗ್ಗಜನರು

ಗಾಡಿಯೋಡಿಸುತ್ತ ಮುಗಿಲ ಗುಡುಗಿನಲ್ಲಿಯೇ

ಬೆಡಗಿನಿಂದ ಚರಿಪರವರು ಇರುಳಿನಲ್ಲಿಯೇ

—ಲಿಂಗಪ್ಪ

ಮೇ, ೧೯೨೯

ಕೃ ಹಾರುತಿದೆ !

ಹೊಸಕಾಲದ ನವಿಲು !

ಮನದಣಿ ಕುಣಿಯುತ್ತ ಕೇಕೆಯ ಹಾಕುತ್ತ
ಮರಡಿಯ ಮೇಲಣ ಹಸುರಲಿ ಹಾರುವ
ಹೊಸಕಾಲದ ನವಿಲು !

ಬೇಸಗೆ ಬೇಗೆಯು ಹಳೆಯದನೆಲ್ಲವ
ಸಾಸಿರ ನಾಲಿಗೆಯಿಂದಲೆ ಸವರಲು
ಪೂಸಿ ಎರೆಯಲಿಳಿತಾಯಿಯ ತವಕದಿ
ಸಾಸಿರ ರೂವಿಲಿ ಕಾರಿನ ನೀರೆಯು

೫

ಬೇಗದಿ ಬಂದಿರಲು,
ಕುಣಿವುದು ಹಗಲಿರುಳು
ಹೊಸಕಾಲದ ನವಿಲು !

೧೦

ಬಂದಿತು ಮಳೆಗಾಲವು ಅಳಿಗಾಲವು
ಬಂದಿತು ಎನ್ನುತ ಬನದೊಳಗಿನ ದ್ವಿಜ-
ವೃಂದವು ತಾನೇ ತಾವೆಯೆ ಮಾಡಿದ
ಬಂದಿಯ ವಾಸವನೊಡನೆಯೆ ಸೇರಲು

ಒಂದೇ ಒಂದೆಯದು
ನಿಂದದೆ ನೊಂದದೊಲು
ಹೊಸಕಾಲದ ನವಿಲು !

೧೫

ಮೆರೆದೆವು ಮಾಸದ ಬೇಸಿಗೆ ಬಿಸಿಲಲಿ
ಪ್ರೇರೆದೆವು ಜಗವನು ನೆಳಲಿನಲೆನ್ನುತ
ಹಿರಿತನದಿಂದಲಿ ನಿಂತಿಹ ಮರಗಳು
ತಿರೆಯನು ಬಿರಿಯುವ ಬಿರುಮಳೆ ಬಂದಿರೆ

೨೦

ಅತಿ ಅತಿ ಅದುರಿರಲೂ
ತನನನ ಕುಣಿವುದಿದೂ
ಹೊಸಕಾಲದ ನವಿಲು !

ಪಸೆಯನು ತಂದಿತು ಸಸಿಯನು ತೋರಿತು
ಪೊಸಪೊಸವೂಗಳ ಕಣ್ಣನು ತೆರೆಯಿತು
ಕಸುಕಿನ ನೆಲದಲಿ ಹಸುರನು ಹಾಸಿತು
ಪೊಸಕಾಲವಿದೆಂದಾನಂದದಲಿಯೆ

೨೫

ಮೈಮರೆಯುತ ಮರುಳು
ಕುಣಿವುದು ಹಗಲಿರುಳು
ಹೊಸಕಾಲದ ನವಿಲು !

೩೦

ಕೊಳೆತಿಹ ಹುಳಿತಿಹ ಕಂದಿಹ ಕಮರಿಹ
ಹಳೆಯದ ಕುಲವನು ಗಳಮನೆ ನುಂಗಲು
ಮಳೆಮೋಡದ ರಕ್ಕಸರೈದಿರುತಿರೆ
ನೆಳೆಮಿಂಚಿನ ಹಲ್ಲುಗಳಾಡಿಸುತಿರೆ

೩೫

ನಲಿವುದು ಹಗಲಿರುಳು
ನಿಲುವುದು ದಣಿಯದೊಲು
ಹೊಸಕಾಲದ ನವಿಲು

ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ !

ಬಾಸಿನ ಬಯಲೊಳು ನಡೆದಿಹ ಬವರದಿ
ಕಾಣದ ಗುಡುಗಿನ ಗುಟ್ಟಿನು ಕಂಡೊಲು ೪೦
ಮಾಣದ ವೈಭವವಾಡ್ಯವು ಎಂದೋ
ತಾನೆಯೆ ಹೊಸನಾಡಿನ ದೊರೆಯೆಂದೋ

ತಲೆಯಲಿ ಕೊಡೆಯಿರಿಸಿ
ನಲಿವುದು ಹಗಲಿರುಳು
ಹೊಸಕಾಲದ ನವಿಲು ! ೪೫

ಮುಗಿಲದು ನಸುವೆಯೆ ತನ್ನಯ ಮುಸುಕನು
ತೆಗೆದೊಗೆದೊಳ್ಳೆಯ ನೇಸರ ನಗೆಯಲಿ
ಝಗಝಗವಿರುತಿರೆ ಬಿಂಕದ ಗರುವಿನ
ಬಗೆಬಗೆ ಬಣ್ಣದ ಗರಿಯನೆ ತೆರೆಯುತ

ಮೆಲ್ಲನೆ ಒಗೆಯುವನು ೫೦
ಕಾಲದಿ ಕಾಲ್ಗಳನು
ಹೊಸಕಾಲದ ಸಖನು !

ಗರಿಯಲಿ ಬಗೆಬಗೆ ಬಯಕೆಯ ಹರಹುತ
ಗರುವವ ನಡುವಿನ ವೊಡೆಯಲಿ ತೋರುತ
ಬರುತಿಹ ಬೆಳೆಯನು ಸಿರದಲಿ ಧರಿಸುತ ೫೫
ಸರುವರ ಕರೆಯುವ ಕೇಕೆಯ ಹಾಕುತ

ಕುಣವುದು ಹಗಲಿರುಳು
ಬೆಳೆಗಾಲದ ಕುರುಹು
ಹೊಸಕಾಲದ ನವಿಲು

—ರಂಗನಾಥ

ಎಳೆಯರಾಗುವಾ !

ಎಳೆಯರಾಗುವಾ ! ನಾವು | ಗೆಳೆಯರಾಗುವಾ !!

ಎಳೆಯತನದ | ಚೆಲುವ ನಗುವ

ಬೆಳಕನಿಳಿಯ | ಒಳಗೆ ಸುರಿವ

ಎಳೆಯರಾಗುವಾ ! ನಾವು ಗೆಳೆಯರಾಗುವಾ !!

ಬೆಳಗು ಬೆಳಕಿನೊಳಗೆ ಬೇಗ

೫

ತಿಳಿದು ನಿದ್ರೆಯಿಂದ ಎದ್ದು

ತೊಳೆದು ಬಗೆಯ ಕಲುಷವನ್ನು

‘ಒಳಿತು ಬೆಳೆಯಲಿ’ದು ನುಡಿದ

ಎಳೆಯರಾಗುವಾ ! ನಾವು ಗೆಳೆಯರಾಗುವಾ !!

ಬರಿಯ ಬಯಕೆಗಳನು ದೂಡಿ

೧೦

ಹಿರಿಯ ಎಡರುಗಳನು ಜರೆದು

ಗುರಿಯ ದಾರಿಯನ್ನು ನಡೆದು

ಅರಿವಿನವೃತ್ತವುಂಡು ಬೆಳೆವ

ಎಳೆಯರಾಗುವಾ ! ನಾವು | ಗೆಳೆಯರಾಗುವಾ !!

ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಗೆಳೆಯರೆಲ್ಲ

೧೫

ಮಿಕ್ಕವಾತುಗಳನು ಮರೆದು

ಅಕ್ಕರೆಂಬ ಗುಡಿಯ ಕಟ್ಟಿ

ಐಕ್ಯವೆಂಬ ಶಿಖರವಿಡುವ

ಎಳೆಯರಾಗುವಾ ! ನಾವು | ಗೆಳೆಯರಾಗುವಾ !!

ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ !

ಒಂದೆ ಮನಸು ಒಂದೆ ಕನಸು ೨೦
ಒಂದೆ ಭಾವ ಒಂದೆ ಜೀವ
ಒಂದೆ ಹೊರಗು ಒಂದೆ ಒಳಗು
ಇಂದು ಮುಂದು ಎಂದಿಗಿರುವ
ಎಳೆಯರಾಗುವಾ ! ನಾವು । ಗೆಳೆಯರಾಗುವಾ !!

ವಿಷಯವೆಂಬ ಅಹಿಯ ತುಳಿದು ೨೫
ಅಸುರತನದ ಹೋಳಿಯಾಡಿ
ಕಸದ ಜಗವ ಹೊಸದು ಮಾಡಿ
ಹಸುಳತನದಿ ಹಾಡುತ್ತಿರುವ
ಎಳೆಯರಾಗುವಾ ! ನಾವು ಗೆಳೆಯರಾಗುವಾ !!

ಭವದ ಯಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಭ್ರಮಿಸಿ ೩೦
ಬವಣಿಗೊಂಡು ಬಳಲುತ್ತಿರುವ
ಭುವನ ಜನಕೆ ದಾರಿದೀಪ
ಧ್ರುವರು ಆಗಿ ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವ
ಎಳೆಯರಾಗುವಾ ! ನಾವು । ಗೆಳೆಯರಾಗುವಾ !!

ಮುಗಿಲು ಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಿಂದು ೩೫
ಹಗಲ ಹೂವ ಹರಿದು ತಂದು
ಜಗದ ರಂಗನಡಿಗೆ ನೀಡಿ
ಮುಗಿದು ತೆರೆಯ ಮರೆಗೆ ಸರಿವ
ಎಳೆಯರಾಗುವಾ ! ನಾವು । ಗೆಳೆಯರಾಗುವಾ !!

ನೆಲದ ಹಸುರಿನೊಳಗೆ ಎಸೆದು ೪೦
ಜಲದ ಕರುಳಿನೊಳಗೆ ಕರಗಿ

ಎಳೆಯರಾಗುವಾ !

ಎಲರ ಕತೆಯನುಸೂರಿ ಮುಗಿಲ
ನಳತೆಯರಳಿ ಕಂಪನುಗುವ
ಎಳೆಯರಾಗುವಾ ! ನಾವು ! ಗೆಳೆಯರಾಗುವಾ !!

ನೋವನೆಲ್ಲ ನೋಣೆದು ನುಂಗಿ
ಸಾವು ಎಂಬ ಹಾವು ಹಾಸಿ
ಜೀವಲಕ್ಷ್ಮಿಯೊಡನೆ ಕೂಡಿ
ಭಾವಸಿಂಧುಶಯನರಾಗಿ
ಎಳೆಯರಾಗುವಾ ! ನಾವು ! ಗೆಳೆಯರಾಗುವಾ !!

—ರಃಮದಾಸ

ಜಃನೇವರಿ, ೧೯೨೩

+ೞಿ+ೞಿ+ೞಿ+ೞಿ+ೞಿ+ೞಿ+ೞಿ+ೞಿ ಮುಗಿಯಿತು. ೞಿ+ೞಿ+ೞಿ+ೞಿ+ೞಿ+ೞಿ+ೞಿ+ೞಿ

“ ಸತ್ಯ-ಸೌಂದರ್ಯಗಳೇ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಜೀವ-ಕಳಿ ”

ಕವಿಗಳೂ ಕವಿತೆಗಳೂ

೧ ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತ	ಅಂದು ಇಂದು ಕನಕನೊಳಗೆ ಕಣಸು ತುತ್ತಿನ ಚೀಲ ಮೂವತ್ತು ಮೂರುಕೋಟಿ ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತ್ತಿದೆ	XIII ೧೫ ೭ ೧೧ ೧
೨ ಅನಂದಕಂದ	ಜಿಲುವಿನ ಬೇಟೆ ಜಿಲುವು-ಬಲವು	೩೬ ೫೭
೩ ಗಂಗಾಪ್ರಸಾದ	ಹಂಬಲ	೩೨
೪ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ	ಗಾಳ	XI
೫ ಚಿದಂಬರ	ಕೃಷ್ಣಗೆ	೬೪
೬ ಜಯಾಶ್ರಯಿ	ಜಿನ್ನ	೧೪
೭ ಧೂಲಾಸಾಹೇಬ	ಮಿಣು	೬
೮ ನಾರಾಯಣಶಾಸ್ತ್ರಿ	ಆಟ	೩೫
೯ ಪ್ರಲ್ಹಾದ	ನೆಸುಕು ನೀಲಗಿರಿ	೬೨ ೬೫
೧೦ ಬಿಂದು ಮಾಧವ	‘ ಎನಾರೆ ’ ಹೇವವರರಿ	೪೩ ೫೦
೧೧ ಮಧುರ-ಚಿನ್ನ	ಕೃತಕೃತ ವೀಹಾರವು ಸರಿಗೆಯ ಸಲ್ಲಾಪ	೫೩ ೧

೧೨ ರಂಗನಾಥ

ಬೀಸು ತಾಯಿ ೪೫

ಹೊಸ ಕಾಲದ ನವಿಲು ೭೦

೧೩ ರಾಮಚಂದ್ರ

ಒರ್ವ ದೇವಿ ೫೯

ಮಯೂರ ೩

೧೪ ರಾಮದಾಸ

ಎಳೆಯರಾಗುವಾ ೭೩

ಕೆಂಬಣಿ ೪೯

೧೫ ರೇವಣ

ಎನ್ನಿಗಿಲ್ಲ ? ೬೯

೧೬ ಲಿಂಗಪ್ಪ

ಬೇಸಗೆ ೬೭

೧೭ ವನಮಾಲಿ

ನನ್ನ ಶಾಮ ೨೩

೧೮ ವಿನಾಯಕ

ಅಯೋಧ್ಯೆ ೪೪

ಮುದ್ದಿನ ಬಾಲೆ ೩೩

೧೯ ಶಿವರಾಮ

ಲಲ್ಲೆಯ ನೆನಪು ೪೧

೨೦ ಶ್ರೀಧರ

ನನ್ನ ಕನ್ನಡ ನಾಡು ೧೯

೨೧ ಶೇಷ

ಅಗಲಿದ ಗೆಳೆಯನಿಗೆ ೪೬

೨೨ ಸಂಗಮ ನಾರಾಯಣ

ಹುಟ್ಟಿದ ಹಬ್ಬ ೨೧

೨೩ ಸಾಲಿ ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರು

ಇಂಚೆರೆ ೩೫

ಬಿರುಗಾಳಿ ೧೭

ಕವಿತೆಗಳ ಮೊದಲ ಸಾಲುಗಳು

ಅಂದು ಇಂದು	XIII
ಅನ್ನಬ್ರಹ್ಮದ ದೇಗುಲದಲ್ಲಿ	೭
ಅಂದೆ ನಾ ನಿನ್ನೆಗೆ ಹಂಬಾ ಎಂದು ಹಂಬಲಿಸುತ್ತಲೆ	೩೨
ಆಗದ ಹಂದರದಿ ಇಳಿಬಿದ್ದ ಹಣ್ಣನ್ನು	೫೦
ಆಡುವೆನು ಅಟವನು ಬಗೆಯ ಬಯಲಲ್ಲಿ	೩೫
ಆವುದೋ ತಿಬ್ಬರವನ್ನೇರುಕೇರುತ ಬಂದು	೪೪
ಇದು ಕಿವಿಗೆ ಸೊದೆ ಮನಕೆ ಸಂತರ್ಪಣಂ	೫೫
ಇರುಳಿರುಳಾದುದು ದಿನದಿನ ಬೆಳಗೆ	೧
ಉರಿವ ಸೂರ್ಯನ ಕಣ್ಣು ಸಹ ಕುಕ್ಕಿಸುವ ರನ್ನೆ	೫೯
ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿರುವೆಯೊ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ನಿನ್ನನು ಕಂಡೇನು	೪
ಎಳೆಯರಾಗುವಾ ! ನಾವು ! ಗೆಳೆಯರಾಗುವಾ !	೭೩
ಎನಾರೆ ಬೇಕೆಂಬ ಹಟವು ಕಂದನಿಗಿಂದು ಮತ್ತೀಕೆ ಬಂದಿತಯ್ಯಾ	೪೩
ಕೆಜ್ಜೆ ವಳಿದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ	೪೧
ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿ ಕಣ್ಣೆರೆಯುವಷ್ಟರೊಳು	೪೬
ಕಾಡುಗಲ್ಲು ಬೆಮರುವಂತೆ	೬೭
ಗಂಗೆತುಂಗಯರೆ ಔತಣ ನಿಮಗೆ	೨೧

ಚಂಡುಮಲ್ಲಿಗೆಯ ದುಂಡ ಮೊಗ್ಗಗಳು	೬೯
ಜೆಲುವು ಹಿರಿಯದೋ ? ಕೃದಯದೊಲುವು ಹಿರಿಯದೋ ?	೫೭
ಜಗತ್ತೆಲ್ಲ ಬಿದ್ದಿತ್ತು ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿರುಳುಬ ಕೇಶಾದುದೋನು ಕನಸು	೬೨
ನೆಲದೇಗುಸೀಯಾಳೆ ! ನೆಲದಾಯಿ ಮೊಲಹಾಲೆ !	೬೪
ಪುಟ್ಟ ಮಗುವು ಶಾಮ ಆಗ	೨೩
ಬಿರುಗಾಳಿಯೇನಗುವಿಸಿದಪುದೋ !	೧೭
ಬೀಸು ತಾಯಿ ಬೀಸು ತಾಯಿ	೪೪
ಭಿನ್ನಮತಗಳ ಜಗಳವೇತಕೆ	೧೪
ಮಕ್ಕಳಿವರೇನಮ್ಮ ? ಮಕ್ಕಳಿವರೇನಮ್ಮ ?	೧೧
ಮನದಣಿ ಕುಣಿಯುತ ಕೇಕೆಯ ಹಾಕುತ	೭೦
ಮಿಂಚಿನೊದದಿ ಹೊಳೆದು ಹರಿಯುವವಳಾರೆ ?	೫೩
ಮುದ್ದು ಕೊಡಲು ಬರುವಂತಹ ಬಾಲೆ !	೩೩
ಮೂಡಣದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಿರಿವನೆಯ ಹುಡುಗಿಯಲ್ಲಿ	೬
ಮೂಡಲ ಪಡುವಲ	೬೫
ಯಾರು ನಿಂದವರಲ್ಲಿ ತಾಯೆ ಎದೆ	೧೫
ಹಗಲು ಮುಗಿವ ಸಮಯ;	೩೬
ಹಾಡಿದೊಡೆ ನಾಡು ನೋಡೀತು !	೩
ಹಾಯ ! ಕರ್ನಾಟದಿಹಾಸ ನನ್ನಭಿಮಾನ ಹೆಚ್ಚಿಸುವದಕ್ಕೆ ಬೇಕೆ ?	೧೯
ಹೇವ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿಹುದು ಜೀವ ಸಾಕಾಗಿಹುದು	೪೯

ಜಯಕರ್ನಾಟಕ ಮಂಡಲ

ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂರಕ್ಷಣ ಸಂವರ್ಧನಗಳ

ಕಾರ್ಯವೇ ಈ ಮಂಡಲದ ಹೆಗ್ಗುರಿಯು

ಕರ್ನಾಟಕದ ಬುದ್ಧಿ, ಕರ್ನಾಟಕದ ಪರಾಕ್ರಮ, ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಂಸತ್ತು, ಕರ್ನಾಟಕದ ಶಕ್ತಿಗಳು ಕರ್ನಾಟಕದ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯಿಂದಲೂ ಉಪಯೋಗವಾಗುವಂತೆ, ಹಲವು ತೆರನಾಗಿ ಎತ್ತುಗಡೆ ಮಾಡುವದೇ ಮಂಡಲವು ಕೈಕೊಂಡ ಕೆಲಸ. ಕನ್ನಡಿಗರ ಬೆಂಬಲದಿಂದಲೂ ಅನೇಕ ಸಂಸ್ಥೆ, ಸಮಾಜ, ಸಂಘ, ಗುಂಪು, ಕೂಟ, ಮೆಟಿ, ತಂಡಗಳ ಸಹಕಾರದಿಂದಲೂ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಾಂಗೋಪಾಂಗವಾಗಿ ಸಾಗಿಸಲು ಮಂಡಲವು ಸಮರ್ಥವಾಗುವದೆಂಬ ನಂಬಿಗೆ. ಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದುದು ವಿರಾಟವಲ್ಲ, ಒಡನಾಟ, ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲ, ಸಹಕಾರ.

ಮಂಡಲಕ್ಕೆ ನೆರವಾಗುವ ಬಗೆಗಳು

೧. ಮಂಡಲವು ನಡೆಸುವ ' ಜಯಕರ್ನಾಟಕ ' ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಐದು ವರೆ ರೂಪಾಯಿ ತುಂಬಿ ಚಂದಾದಾರರಾಗುವದು.
೨. ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟು, ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಆಜೀವ ಚಂದಾದಾರರಾಗುವದು.
೩. ಮಂಡಲವು ಆಗಾಗ ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ಮಂಡಲದ ಮುಂದಿನ ಪ್ರಕಟನಾಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ನೆರವಾಗುವುದು.
೪. ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಸೇವೆಗೆ ಟೊಂಕಕಟ್ಟಿ ನಿಂತ ಮಂಡಲಕ್ಕೆ, ತಮ್ಮ ಶಕ್ತಿ ಸಂಪತ್ತುಗಳಿಗೊಪ್ಪುವಂತೆ, ಕಾಣಿಕೆ ಧನಸಹಾಯಗಳನ್ನಿತ್ತು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವದು. ಇತ್ಯಾದಿ — ಇತ್ಯಾದಿ.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಪುಸ್ತಕಗಳು

ನನ್ನದು ಈ ಕನ್ನಡ ನಾಡು (ನಾಡಹಾಡುಗಳು)	೦-೪-೦
ಅರುಣೋದಯ	೦-೪-೦
ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತ್ವದ ವಿಮಾಂಸೆ	೦-೮-೦
ಉಪನಿಷದ್ರಹಸ್ಯ	೩-೦-೦
ಗೀರ್ವಾಣ ಭಾಮಾಪ್ರವೇಶ	೦-೧೨-೦
ಅರವಿಂದಘೋಷದ ಚರಿತ್ರೆ	೦-೧೨-೦
ವಿಸರ್ಜನ (ರವೀಂದ್ರರ ನಾಟಕ)	೦-೮-೦
ಜನಜೀವನ (ನಾಟಕ)	೦-೮-೦
ಸಿದ್ಧರಾಮೇಶ್ವರ ವಿಜಯ (ನಾಟಕ)	೦-೪-೦
ಪ್ರತಿಭೆ (ಕಾವ್ಯಚರ್ಚೆ)	೦-೪-೦
ಕೃಷ್ಣಾಕುಮಾರಿ (ಚಿಕ್ಕ ಕಾವ್ಯ)	೦-೩-೦
ನೌಕಾ ಕ್ರೀಡನ (ಕಾವ್ಯ ಲಹರಿ)	೦-೧-೦
ಭಾವದೇವಿ (,,)	೦-೨-೦
ಸೆಳವು (,,)	೦-೨-೦
ಸಂಸಾರವೆಂದರೆ ಸೂಜಿಗಲ್ಲು (ಕಥೆ)	೦-೧-೦
ಅನಾಥಬಂಧು (,,)	೦-೧-೬

ಜಯಕರ್ನಾಟಕ ಕಾರ್ಯಾಲಯ,

ಸಾಧನಕೇರಿ; ಧಾರವಾಡ.

ಮುದ್ರಕರು:—ಖಂ. ರಾ. ಭಸೆ, ಕೆ. ಪ್ರಿಂ. ವರ್ಕ್ಸ್, ಧಾರವಾಡ;
 ಪ್ರಕಾಶಕರು:—ಶ್ರೀ. ಗೋ. ಕುಲಕರ್ಣಿ, ಜಯಕರ್ನಾಟಕ ಕಾರ್ಯಾಲಯ,
 ಸಾಧನಕೇರಿ. ಧಾರವಾಡ, ೩೩೩೦, ೨೦, ೧೦೦೦.

